

De conferentie te Genève. — De Lustrumfeesten te Leiden. — De Hugo de Groot-tentoonstelling te 's-Gravenhage geopend. — De tenniswedstrijden Nederland—Zweden. — Een zelfportret van Michel Angelo. — De kunstschilder Jan ten Kate 75 jaar.

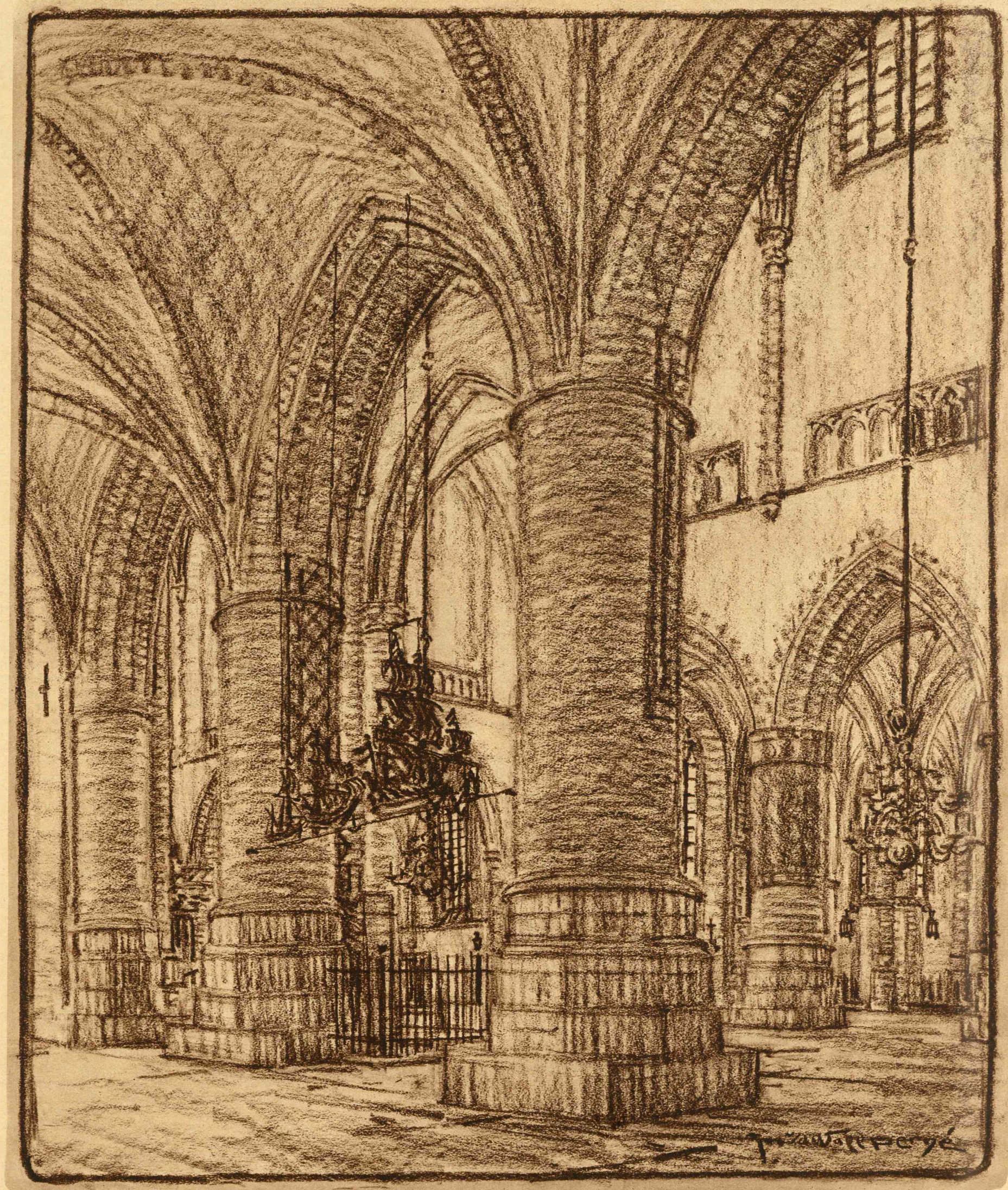
GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

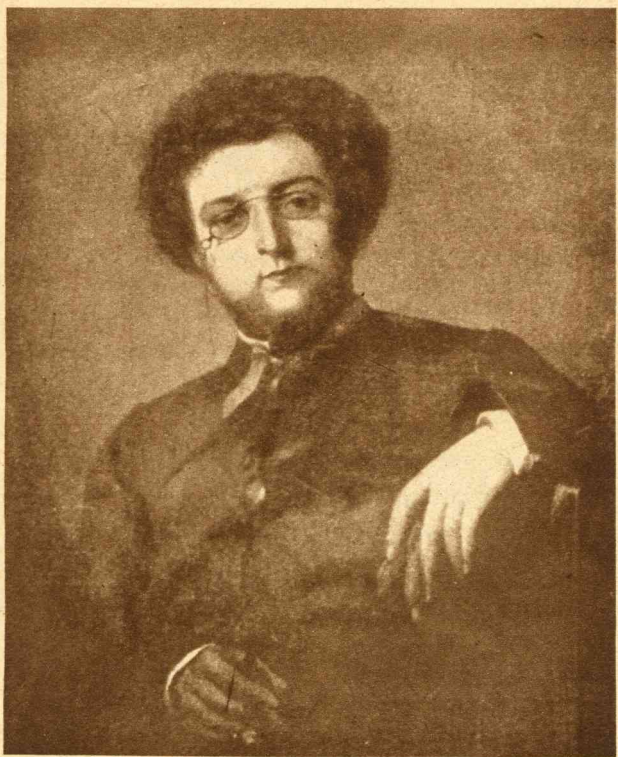
No. 51 (25) 12DE JAARGANG
17 Juni 1925

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 20 ct. Voor Week- 17 1/2 ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50

De Groote of St.-Bavokerk te Haarlem. - Intérieur
Naar de tekening van Jos. v. d. Wail Dorné

Georges Bizet
tijdens zijn verblijf in Italië.

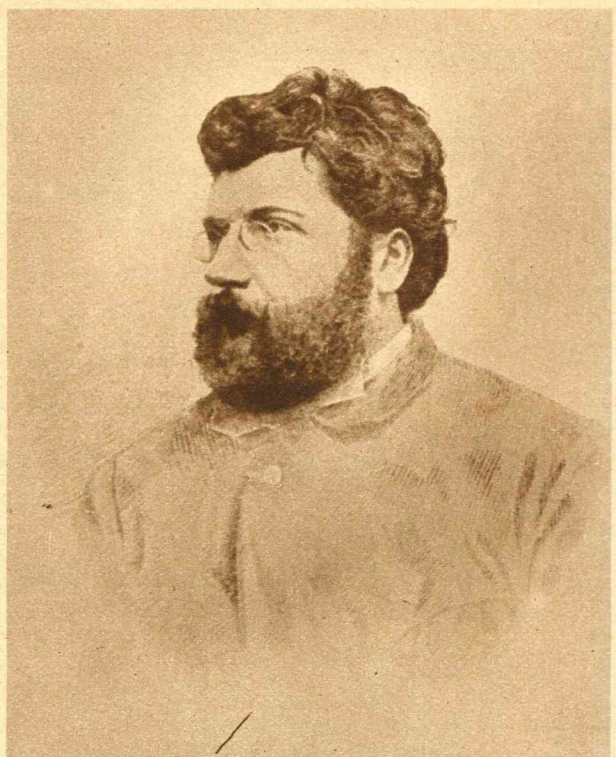
GEORGES BIZET de Componist van „Carmen”

Darijsche premières, zowel op opera- als tooneelgebied, hebben een bijzonder karakter. Zij vormen veel meer dan elders een gebeurtenis, welke uitslag over het lot van den kunstenaar, wiens werk aan het publiek vertoond wordt, kan beslissen. Er zijn beroemde premières, als voorbeeld hetzij van plotselinge grootheid, hetzij van onverwachten val. François Coppée, de bekende Fransche dichter, debuteerde met een kleinen, poëtischen éénacter: „Le Passant”, die, opgevoerd door niemand minder dan Sarah Bernhardt en Agar, hem in één avond beroemd maakte bij het Parijsche publiek en ver daarbuiten. Georges Bizet, die zich met voorafgaande werken reeds zekeren naam had verworven, viel bij het Parijsche publiek op 3 Maart 1875 in ongenade toen hij „Carmen”, dat destijds geacht werd tegen muzikale en andere tradities te strijden, voor het voetlicht bracht. Het tragisch-opmerkelijke in het lot, dat aan „Carmen” bij de eerste opvoering ten deel viel, is daarin gelegen, dat de openbare meening eerst haar afkeurend oordeel heeft herzien, nadat de talentvolle componist, nauwelijks drie maanden later, voor goed was heengegaan en nimmer, in de bitterheid, die zijn hart was binnengeslopen, heeft kunnen denken aan een wereldroem, dien hij zich met die destijds verafschuwde „Carmen” heeft verworven!

Georges Bizet, op 25 October 1838 te Parijs geboren, was kind van een vader, die zangleeraar was en van een moeder, in wier familie piano-talent veel voorkwam. Reeds op negenjarigen leeftijd kwam hij op het Conservatorium; kreeg er zes maanden later een eersten prijs voor solfège, en werd op veertienjarigen leeftijd beëdigd met een eersten prijs voor piano. Zijn biografen erkennen hem als een buitengewoon pianist, met een onvergelykelijke virtuositeit, en met een talent voor prima vista, dat niet gewoon is. Bekend is de anecdote van Liszt, die in 1861 in intieme kring een stuk speelde, waarvan hij zeide, dat slechts hij zelf en Hans Bülow het op het eerste gezicht konden spelen. Bizet, die een passage reeds dadelijk uit het hoofd op de piano had weergegeven, speelde daarop de geheele, inderdaad moeilijke compositie aan Liszt voor, die moest erkennen, dat er tenminste drie waren, en dat waarschijnlijk de jongste dezer drie het nog het beste kon! Dat geschiedde, nadat Bizet, die den Prix de Rome op achttienjarigen leeftijd verwierf, als gebruikelijk een korten tijd in het buitenland, in het bijzonder in Italië, had doorgebracht. Hij had toen ook reeds deelgenomen aan een operettewedstrijd, door

Offenbach georganiseerd, waarin hij met „Le docteur miracle” den prijs had te deelen met zijn kameraad Lecocq. In Italië voltooide hij zijn muzikale opleiding; dat was in een tijd, dat hij groote waardeering koesterde voor Meyerbeer en voor Verdi. Maar in een tijd, dat degenen, die hem goed kenden, hem meer eerezucht dan werkelijke liefde voor zijn kunst, meer zucht naar succes dan werkelijk artistiek enthousiasme toeschreven. Vóór het einde van zijn Italiaansch verblijf bezocht hij Napels, werd er ziek — den eersten keer, dat een kwaal in de keel hem bedreigde — en ontwierp er enkele composities, waaronder zijn „Vasco de Gama” en een Suite d'Orchestre, waarvan het Scherzo later in zijn „Souvenirs de Rome” een plaats kreeg.

Teruggekomen, zette hij zich aan den arbeid voor het werk, dat als traditioneel debuut voor den winnaar van den prijs van Rome gold, en waarvan de opvoering tevoren verzekerd was. Het heette „Le Guzla de l'Emir” met woorden van Michel Carré en Jules Barbier, maar kwam nooit tot opvoering, omdat Bizet het manuscript verbrandde, wijl Carvalho, de ondernemende directeur van het Théâtre Lyrique, hem een onverwacht voorstel deed: om de „Pêcheurs de Perles”, in drie acten van Carré en Cormon, te componeren. Hij deed het, maar zijn „Parelvisschers”, die ook in Holland zijn opgevoerd, hebben hoogstens een succès d'estime gehad en Berlioz was een der weinige critici, die goedkeurende woorden daarover deed hooren. Toch kreeg Bizet spoedig een nieuwe opdracht van Carvalho, welke aanleiding gaf tot zijn „Jolie Fille de Perth”, naar het libretto van St. Georges en Adenis. Zijn arbeid was einde 1866 geëindigd; in zes maanden tijds maakte hij de partituur gereed, soms vijftien à zestien uren per dag werkend. Maar dit neemt niet weg, dat de critiek min of meer eenstemmig

Georges Bizet
ten tijde van de voltooiing der Carmen-partituur.

„Carmen”

Een opvoering in de „Komische Oper” te Berlijn. Eerste acte.

van oordeel was, dat zijn „Jolie Fille de Perth” wel de uitnemende qualiteiten toonde, die men hem reeds toeschreef, doch niettemin miste de oorspronkelijkheid, die men ook van hem verwachtte. Weber in de „Temps” vermaande hem min of meer vaderlijk om niet op den ingeslagen weg voort te gaan en het briefje, dat hij dezen eminenten criticus schreef, is een bekentenis, dat hij eigenlijk in zijn werk niet alies had gelegd wat hij geven kon, wellicht zelfs maar een klein deel.

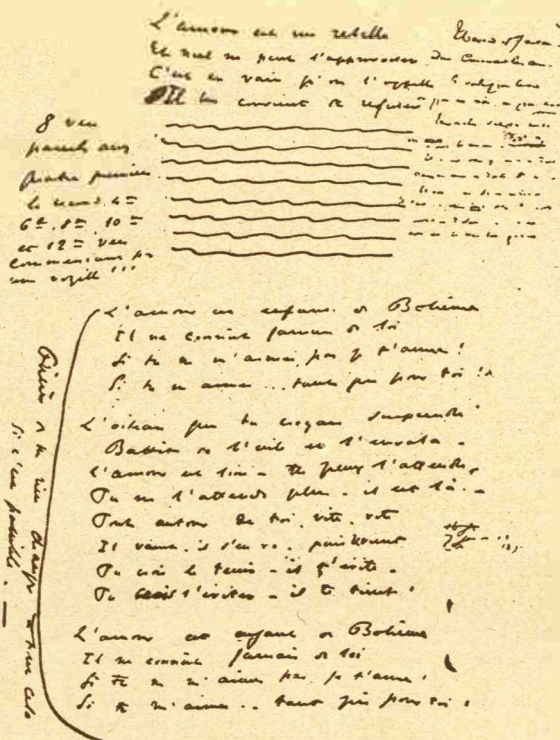
Op de „Jolie Fille de Perth”, ook in Holland opgevoerd, volgde, op 22 Mei 1872, de eerste opvoering van „Djamileh”;

Louis Gallet had daarin Alfred Musset's „Namouna” ten tooneele gebracht. Ook „Djamileh” heeft niet dadelijk het succes verkregen, dat men er later aan heeft gegeven. Anders de „Arlésienne”, muziek, die opnieuw Carvalho, thans directeur van het Vaudeville geworden, hem opdroeg bij het drama van Daudet van dien naam. Weliswaar slaagde de opvoering van het stuk niet en men schreef dit aanvaankelijk aan de muziek toe, maar in den vorm van Suite d'orchestre werd de „Arlésienne” nog hetzelfde jaar op de Concerts-Pas de Loup ten gehoor gebracht en een jaar later in het programma van Colonne opgenomen. In 1885, tien jaar na den dood van Bizet, voerde Porel, de directeur van het Odéon, het denkbeeld uit om de „Arlésienne” in den oorspronkelijken vorm opnieuw tot opvoering te brengen en sedert heeft zij jaren achtereen het affiche van dit tweede Parijsche theater niet verlaten.

Op de „Arlésienne” volgt eigenlijk „Carmen”. Bizet was op 3 Juni 1869 gehuwd met de dochter van zijn voormaligen leeraar, Halévy, den componist van „La Juive”. Langen tijd heeft men beweerd, dat bij zijn zwager Ludovic Halévy, die met Meilhac als librettist bekendheid genoot, het eerst 't denkbeeld is opgekomen om de figuur van Carmen, bekend uit de schets van Prosper de Mérimée, te dramatiseren. Halévy heeft dat weersproken; het Carmen-denkenbeeld is uitsluitend van Bizet afkomstig. Maar toen bij de directoren Camille de Locle en de Leuven van de Opéra Comique dat denkbeeld werd voorgebracht, schrikten zij beiden er voor terug. Immers, men zou een milieu van dieven, zigeuners, sigarettenarbeiders niet ten tooneele kunnen brengen; men mocht geen moord en doodslag doen aanschouwen; dat was niet alleen tegen de traditie, dat was onzedelijk en het publiek zou dat niet dulden. Zelfs toen de Leuven na langdurigen tegenstand had toegegeven, vroeg hij nog aan Halévy om toch vooral Carmen niet op het tooneel te laten sterven! Dat was echter onmogelijk. Maar vooral de muziek van Bizet, die met het traditionele van dien

tijd in strijd heette, en de handeling, die zich op het tooneel afspeelde, boezemden den beiden directoren zoo weinig vertrouwen in, dat de een reeds tevoren uit het directoraat trad, en de tweede, de Locle, voordat de opvoering plaats had, zich niet ontzag, tegen dezen en genen zich te laten ontvallen, dat hij van de première weinig goeds verwachtte! Destijds werd de pers bij de generale repetities niet toegelaten, bracht dus geen critieken. Maar wel was er blijkbaar van het onderwerp der handeling iets in de pers doorgedrongen, en in de ochtendbladen kon Bizet weinig opwekkende voorspellingen lezen.

Op 3 Maart 1875 had de bekende eerste opvoering van „Carmen” plaats. Ludovic Halévy heeft het verloop der voorstelling in een brief aan een vriend geschilderd. De eerste acte had een uitnemende uitwerking; de entrée van Carmen — dezen eersten keer door de voortreffelijke kunstenaar Galli Marrié voorgesteld — werd geaplaudisseerd; dat mocht dan

ook wel, want Bizet had niet minder dan dertien keeren op verlangen der kunstenaars haar eerste lied omgewerkt. Ook het duet van Micaela met Don José ontving applaus; geheel de acte eindigde prachtig: veel bijval, een terugroepen van de kunstenaars. Vanzelf op het tooneel, achter het gesloten doek, vele personen, die zich naar Bizet haastten om hem geluk te wenschen. Hij zelf, ietwat nerveus, wandelde voor den artisten-ingang in de Rue Favart, was er niet al te gerust op. De tweede acte verliep dan ook al minder gelukkig. In den aanvang ging het prachtig, en het beroemde lied van den toreador maakte een geweldigen indruk. Maar daarna trad een andere stemming bij het publiek in. Bizet verwijderde zich in zijn muziek meer en meer van den traditioneelen vorm der opéra comique; en het publiek, aanvankelijk verwonderd, wist niet meer hoe het zichzelf zou „terugvinden”. Reeds na het tweede bedrijf was het op het tooneel, in de omgeving van Bizet, stiller en minder bezocht. Dan kwam de derde acte, en de verkoeling nam nog toe. Wel kreeg Micaela bij haar bekend lied eenig applaus, maar dat was alles. Op het tooneel steeds minder menschen. En toen de vierde acte uit was, die van het begin tot het einde door het publiek zeer koel werd ontvangen, was het tooneel leeg. Slechts drie of vier trouwe vrienden bleven om Bizet. Zij poogden hem gerust te stellen, te troosten, maar de droefheid sprak ook uit hun geaait. Het fiasco van „Carmen” viel niet meer te ontkennen.

Meer dan eens heeft het verhaal de ronde gedaan, dat Bizet, troosteloos door dit fiasco van een werk, waarvan hij zich zoo groote dingen had voorspeld, den heelen nacht door Parijs heeft gewaaid en daar het begin der ziekte heeft opgedaan, die hem, nauwelijks drie maanden later, ten grave zou doen dalen. Dat verhaal is minstens genomen overdreven, want Ludovic Halévy, die met Bizet in hetzelfde huis woonde, heeft later verteld, dat zij tezamen te voet naar huis gingen, en dat Meilhac hen vergezelde. Bovendien, op deze slechte première volgden de voorstellingen elkander regelmatig op. Waarlijk niet voor leege zalen. Integendeel, bij elke voorstelling van „Carmen” nam het aantal dergenen, die het werk ondanks de aanvankelijke ontstemming van het publiek, bewonderden, toe. „Carmen” bereikte dan ook reeds op 18 Juni 1875 de 37ste voorstelling, en de 50ste op 15 Februari 1876. Toen werd de opera, die tot het aftreden van den directeur Le Locle geleid had, van

het programma genomen en jaren lang keerde zij er niet op terug. Maar in Weenen werd zij reeds in October 1875 in scène gebracht, in Brussel in 1876, zij het ook dat Bizet zich over de voorgenomen Weener opvoering weinig verheugd had getoond. Bij beide voorstellingen kwam „Carmen” schitterend tot haar recht, en al spoedig had de opera zich in geheel Duitschland het haar toekomend succes verworven. Van 1878 af vatten de theaterdirecteuren in de Fransche provincie moed, en waarlijk „Carmen” vond, blijk-

abonné's wilden de „Carmen” weer hebben, en het aantal brieven en mondelinge vragen, dat hij ontving, was talloos. Eindelijk, in den aanvang van 1883, deelde hij Meilhac en Halévy mede, dat hij „Carmen” weder wilde opvoeren, maar hij deed het zoo haastig, zoo onvolkomen, dat men van een ontwijding van de opera mocht spreken. Dat heeft toen niet weinig kwaad bloed gezet. De pers en het publiek hebben hem doen verstaan wat hij misdeed en wat hij wilde, en reeds op 27 October 1883 kwam de revanche met een uitnemend verzorgde voorstelling. Sedert dien is „Carmen” voor het Parijsche publiek een lievelingsopera geworden gelijk „Faust” van Gounod en, in December 1904, kon de 1000ste opvoering te Parijs onder leiding van Albert Carré plaats vinden.

Het voorbeeld van „Carmen” is wel eenig in de muzikale geschiedenis. Georges Bizet overleefde de slechte première van „Carmen” niet lang. Op 3 Juni 1875, drie maanden na de eerste opvoering van „Carmen”, op zijn huwelijksdag, stierf hij in een klein plaatsje in de Fransche provincie, tengevolge van dezelfde keelkwaal die hem reeds vroeger had gepijnigd. Men heeft zijn dood veelal met het ongelukkig lot, aan „Carmen” ten deel gevallen, in verband gebracht; naar het schijnt echter ten onrechte. Zeker, Bizet heeft — begrijpelijkerwijze — verbittering, teleurstelling, wat niet al meer gevoeld bij deze ongelukkige première, maar zijn dood heeft zij niet gebracht, wellicht niet verhaast. Toch is het tragisch te denken, dat „Carmen”, op het moderne opera-repertoire wellicht een der meest geliefde nummers, en een van de nummers waarvan de muziek niet alleen trekt, maar geheel een zaal, ongeacht in welk land ook, doet meeleven, aan zijn componist zoo weinig van de hem toekomende eer en roem heeft geschonken. Bizet moet gestorven zijn in de heilige overtuiging, dat zijn „Carmen” al een mislukking werd beschouwd, en er evenmin in zou slagen om zijn naam te doen voortleven onder de componisten van dezen tijd als met zijn vorige scheppingen het geval was. En terwijl men den Bizet van de „Parelvisschers”, dat op Ceylon speelde, van „Het mooie meisje van Perth”, dat in Schotland speelde, ja, van „Djamileh”, dat in Egypte en de „Arlésienne”, dat in het Zuiden van Frankrijk speelde, min of meer is vergeten — herinnert men zich den Bizet, die

deze typische Spaansche Carmen-figuur over geheel de wereld beroemd en bekend heeft gemaakt; die haar en haar karakter gevoeld heeft als geen ander, schoon hij nooit in Spanje is geweest!

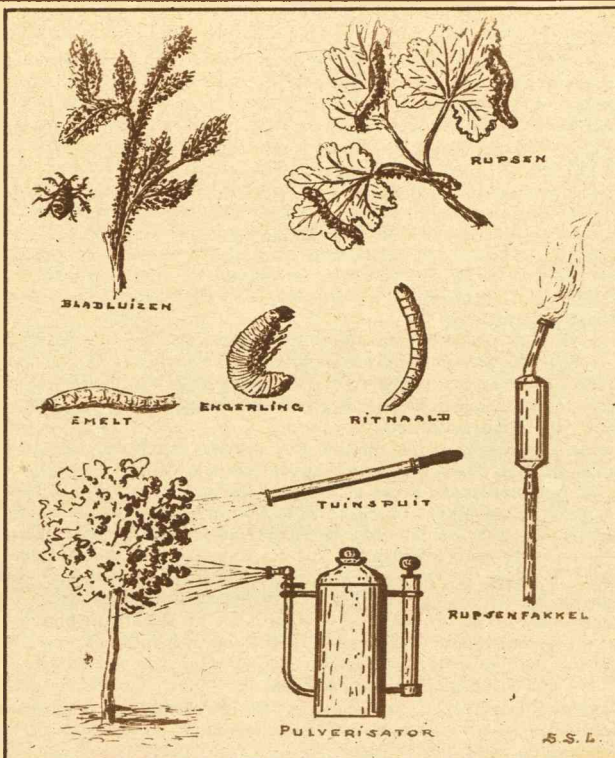
EEN STRAATJE IN SUBIACO (ITALIË)

baar op het buitenlandsch voorbeeld, genade in de oogen van het publiek. Maar Carvalho, die de Opéra Comique betrokken had, bleef zich tot 1882 verzetten. Niet voor zijn eigen genoegen, want men viel hem van alle zijden lastig; zijn

Schadelijke dieren in den tuin en hunne bestrijding.

Iedere tuinbezitter kent wel uit eigen ervaring de schade en het ongemak, welke de aanwezigheid van plantenziekten en schadelijke dieren op de gewassen, in den tuin'tengevolge hebben. Van de schadelijke dieren verrichten de insecten verreweg de meeste schade, hetzij als volwassen insect of in den toestand van rups, made of larve. Groot zijn de verwoestingen, welke telken jare door bladluizen aan het jonge loof der planten worden veroorzaakt. De malsche scheuten van rozen, appels, pruimen, kersen en vele andere gewassen vormen vooral het doelwit van deze ontelbare kleine insecten.

Daar ze tegen kou en vocht minder bestand zijn, treden ze vooral op in de warme, droge zomerperioden. Ze zuigen zich vast aan blad of stengel en voeden zich met de levenssappen uit deze teere plantendeelen, waardoor deze totaal verschrompelen. De meest doeltreffende bestrijding is bespuiting met preparaten, welke voor deze insecten dodelijk zijn, b. v. tabaksextracten, traanzeepp, phytophiline, XL-ALL e. a. Deze bespuiting geschiedt in de avonduren met een speciale tuinspuit of met een pulverisator, welke den straal z. g. verstuipt, en dient herhaald te worden tot de bladluizen zijn verdwenen. Niet minder lastig en schadelijk dan de bladluizen zijn de rupsen. Bij de bestrijding van deze beestjes kunnen ook de voornoemde preparaten gebezigd worden. Een uitnemende methode is ook het vangen en doden dezer rupsen. Zware boomen worden met een krachtigen straal uit den tuinslang bespoten, waardoor de rupsen zich loslaten en naar beneden vallen.

Natuurlijk kan deze methode ook bij kleine heesters toegepast worden, mits men eveneens zorg draagt de gevallen rupsen te verzamelen en te vernietigen. De z. g. rupsennesten, welke veelal in loof- en vruchtboomen worden aangetroffen, kunnen met behulp van een rupsenfakkel vernietigd (verbrand) worden. Trouwe medewerkers in de bestrijding dezer schadelijke insecten zijn de vogels, die ze als voedsel nuttigen, dus: spaart de vogels!

Tijdens de regenperioden zijn het de slakken, welke hun vraatzucht botvieren ten koste van groenten en bloeiplanten. De beste bestrijding is hiertegen eveneens het verzamelen en doden. Als lokmiddel legt men slablaadjes of schijfjes aardappelen, waarbij men de dieren dan vroeg in den morgen kan vinden. Zeer lastig is de bestrijding van de larven, welke onder den grond hun verwoesting aan het wortelgestel van de plant aanrichten. De meest bekende van deze larven zijn de engeling, rituaald en emell, waaruit zich later de meikever, kniptor en langpootmug ontwikkelen. De beste en onvermoeide bestrijder van deze larven is de mol, welke dagelijks enorme hoeveelheden verorbert. We behoeven niet te vermelden, dat er naast de bovenvermelde nog talrijke andere schadelijke insecten in onzen tuin voorkomen, doch beknoptheidshalve moeten we ons thans tot de genoemde beperken. Een uitnemende bestrijding, welke zoowel op schadelijke dieren, als bij plantenziekten van toepassing is, vormen de verschillende voorbehoedsmaatregelen, die de Nederlandsche Plantenziektenkundige Dienst in zijn talrijke vlugschriften als een zeer bevattelijke en practischen leidraad geeft. We zouden iederen tuinbezitter willen aanraden deze werkjes in voorkomende gevallen te raadplegen.

S. S. L.

DE MACHTIGSTE TOERISTENBOND TER WERELD, THE AUTOMOBILE ASSOCIATION.

Wij zitten nu al bijna in den zomer.

Met het weldadig aandoende zomerweer ontwakten bij velen reeds plannen voor de aanstaande zomerreis. Waar zullen we van 't jaar heengaan? Deze vraag is aan de orde van den dag. Wij weten wel dat wellicht velen onzer de landsgrenzen niet zullen overschrijden, hetzij omdat zij het schoon van eigen land prefereeren boven de natuur in den vreemde, hetzij uit economische overweging. Maar er bestaat toch een groote categorie Nederlanders, die hun jaarlijksche vakantie-dagen het liefst in den vreemde doorbrengen. Die zijn zonder twijfel in de eerste plaats te vinden onder de automobilisten.

Dat is dan ook een logisch verschijnsel. Zij zijn het, die in den regel wel de mooiste gelegenheden daartoe hebben, ten eerste omdat zij vaak wat we gewend zijn te noemen „beter gesitueerd” zijn, en ten tweede omdat hun het heerlijke voorrecht is beschoren, geheel onafhankelijk te zijn van de in den zomer vaak minder verkwikkelijke volle en benauwde treinen.

Maar ook het reizen per auto of motorfiets brengt zijn belommeringen mede. En wij kunnen het ons levendig voorstellen dat zij, die uit hoofde van hun dagelijksch werk gedwongen zijn het geheele jaar door te tuffen, voor hun vrije dagen aan den trein de voorkeur geven boven hun eigen wagen, allen ongemakken ten spijt.

En toch, het kan zoo heerlijk zijn, in den zomer buiten voor uw plezier een autoreis door de mooie natuur te maken. Een onbepaald genoege zelfs kan het worden, als ge slechts uw route neemt over wegen die onder bescherming van verschillende toeristenverenigingen staan. Wij Nederlanders weten dat heel goed. Hoe schitterend is b.v. het werk dat de machtige A.N.W.B. ten behoeve van de weggebruikers heeft gedaan en nog doet! Hoe nuttig is ook de arbeid van de K.N.A.C. en van de K.N.M.V. Het is schier onnoemelijk hoeveel er sedert het bestaan van deze drie verenigingen ten gerieve van de automobilisten e.a. is tot stand gebracht of verbeterd.

Een praktisch geplaatst benzine-station van de A.A. aan een grooten verkeersweg.

Zonder onderscheid hebben die verenigingen dan ook het volste recht op de waardeering en den daadwerkelijken steun van alle bezitters van moderne tractiemiddelen.

Maar de instellingen, die wij in ons kleine landje hebben, zijn uit den aard der zaak slechts schaduwen vergeleken bij de buitenlandse voorbeelden. Het is hier niet de plaats om in den breede daarvan te gewagen, hoe interessant overigens het werk van vele Europeesche soortgelijke lichamen is. Wij willen echter toch, alvorens wij in een volgenden brief over onze nationale organisaties gaan schrijven, voorloopig van één buitenlandschen toeristenbond het een en ander vertellen, en wel van de *Automobile Association*, bij verkorting A.A. genoemd, den grootsten en machtigsten bond van automobilisten.

In Engeland, het land waar de A.A. haar nuttigen arbeid verricht, golden in het begin van de twintigste eeuw nog een aantal wetten en voorschriften, die het moderne verkeer danig ontriefden. Reeds bij het uitkomen van de eerste automobielen, die aanvankelijk uit Frankrijk en Duitschland in 't land werden geïmporteerd, beseften de bezitters van deze vervoermiddelen, dat er verandering moest komen in de moeilijkheden waarmede zij hadden te kampen. Maar

zooals het overal gaat, zou het ook aan de overzijde van het Kanaal verlopen. De autobezitters vormden in de eerste jaren slechts een zoo kleine minderheid onder de gebruikers van den weg, dat men, in stede van de belangen der auto-eigenaren te verdedigen, die in den beginne totaal verwaarloosde. De overheid was er dan ook op uit, maatregelen te nemen tot bescherming van de wegen. De in 1861 ingestelde *Locomotives on Highways Act* werd later nog een beetje verscherpt. Het waren de stoomwagens die, als voorloepers van de benzine-automobielen, de sympathie van het groote publiek en in niet mindere mate van de overheid hadden verspeeld, waartegen bovengenoemde wet, die weldra den scheldnaam van *The Red Flag Act* had verworven, in de eerste plaats was bedoeld. Het blijkt uit de strekking. Onder de vele bepalingen, die ze inhield, is wel de voornaamste, de plicht, die aan gebruikers van „Locomotives” werd opgelegd om hun

Een A.A.-agent gezeten op een dienstmotor, begroet een bondslid, dien hij op zijn nachtelijken rit ontmoet.

wagens op den weg te doen voorafgaan door een man met een roode vlag in de hand, aldus het naderende gevaar — want dat zag men in de „helsche machines” — op voldoende afstand van te voren aan te kondigen. Een andere bepaling schreef als maximum snelheid acht KM. per uur voor; de voorlooper kon het dus werkelijk met zijn beenen af!

Of in 1905, het jaar van oprichting der A.A., de *Red Flag Act* nog van kracht was, weten wij niet, maar zooals gezegd had men, dat is zeker, ook toen nog met klemmende bepalingen te kampen. Ook de wegen waren niet zooals het behoorde. Enfin, in 1905 was het maar een poover genoege het Vereenigd Koninkrijk per auto te doorkruisen.

Zelfs een sommaire opsomming van hetgeen de A.A. in de slechts twintig jaar van haar bestaan heeft bereikt, is feitelijk een lofzang.

Met een handje vol geestverwanten begonnen telt de machtige *Association* nu reeds meer dan 180.000 leden!

Zij heeft haar hoofdzetel in de City van Londen en haar bureaux, gevestigd in Fannum-House aan New Coventry Street geven werk aan een omvangrijk bij uitstek deskundig personeel. In datzelfde gebouw zetelt ook het hoofdbestuur, waarin menschen met klinkende namen als The Right Honourable The Earl of Lonsdale, naast Minister Joynson-Hicks en den Hertog van Donoughmore, lid van den Privy Council, eerste viool spelen. Maar de ziel van het werk der A.A. is haar secretaris de heer Stenson Cooke, een man met buitengewoon organisatietalent en onvermoeide werkkraft.

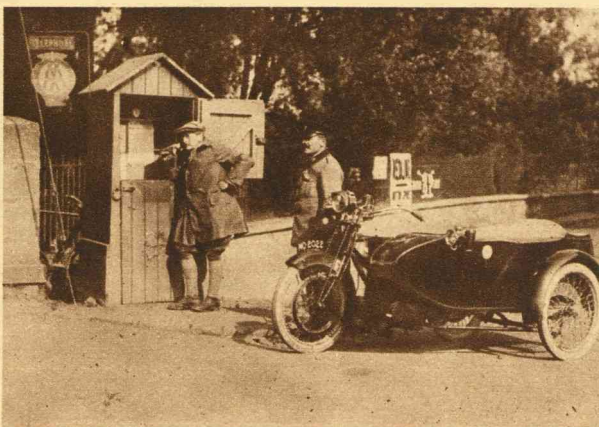

Foto van een geopend telefoonkastje, terzijde van den weg.

Het ligt vrijwel voor de hand dat het gebied van de A.A., dat zich ook over Schotland, Wales en Ierland uitstrekt, te groot is om alleen van Londen uit te worden bestuurd. Vandaar dat er in de voornaamste plaatsen in die delen van het land hulp-secretariaten zijn gevestigd, waar de belangen van de in de betreffende districten wonende leden worden behartigd.

En op welk een wijze! Het groote ledental heeft de A.A. in staat gesteld te zorgen voor verbetering van de wegen, te zorgen voor assistentie van de leden op die wegen, en voor nog veel meer. Bovendien komt haar invloed herhaaldelijk tot uiting in de Volksvertegenwoordiging, waar met de adviezen van de Hooger- en Lagerhuisleden, tevens A.A.-officials, ter dege rekening wordt gehouden.

Maar bovenal onderscheidt de A.A. zich door haar praktische hulp aan de automobilisten en motorrijders op de drukke Engelsche landwegen. Daar heeft zij een organisatie in het leven geroepen, die den diepen eerbied afdwingt van ieder, die in de gelegenheid was er kennis mede te maken.

In de eerste plaats beschikt de A.A. over een leger ambtenaren wier taak het is de wegen langs te gaan om uit te zien of zij den leden hulp kunnen bieden bij panne's enz. Zij doen hun werk per motorrijtuig, voorzien van een aanhangwagen, waarin allerlei gereedschappen zijn geborgen. Een vast rooster stelt de leden in staat steeds te weten, of en wanneer de hulp van zulke helpers kan worden verwacht. Het idee is prachtig maar kostbaar. Dat moge blijken uit het feit dat de, in deze samenwerkende K.N.A.C. en K.N.M.V., die ten onzent eveneens zulk een hulpdienst hebben ingesteld, niettegenstaande de overtuiging dat die in een langgevoelde behoefte zou voorzien er nog niet toe komen, meer zulke rijdende helpers aan te stellen.

Een nog kostbaarder gemak is de plaatsing van telefoonapparaten langs de hoofdwegen, waarmede de A.A. eveneens als eerste haren leden het rijden veraangenaamt. Die toestellen geven verbinding met de naastbijzijnde z.g. vaste post, van waar allerlei berichten kunnen worden ontvangen en waarheen, omgekeerd, elk voor andere weggebruikers belangrijk nieuws kan worden gemeld. Zoo hebben zij bij ongevallen op de wegen reeds vele malen onschatbare diensten bewezen.

Stel u eens een ernstige botsing voor midden op een landweg! Ieder A.A.-lid kan met het sleuteltje, dat hem bij zijn toetreden is verstrekt, het aan den kant van den weg geplaatste telefoonkastje openen en zoo via de A.A.-post andere automobilisten waar-

Een A.A.-lid stopt aan een telefoonpost ten einde inlichtingen in te winnen. — Het waarschuwbord is hel verlicht.

schuwen, dat zij hun doel langs een andere route moeten trachten te bereiken, wijl zij bij het nemen van den signaleerden weg onverrichterzake zouden moeten terugkeeren. En gelijktijdig wordt de bijstand van de A.A. helpers (*patrols*) ingeroepen.

Zoo is het ook reeds voorgekomen dat een lid op weg naar Dover b.v. door zwaren mist werd overvallen. Hij vreesde dat zijn reis naar de boot, waarmede hij naar het Continent wilde oversteken, vergeefs zou zijn. Niet gesteld op onnodig tijdverlies, stopt hij aan de eerste de beste telefoonpost en stelt zich in verbinding met den A.A.-beambte in de haven, die hem onmiddellijk mededeelt dat hij het beste doet rechtsomkeert te maken, want dat de boot dien dag niet zal varen.

Deze voorbeelden van den arbeid van de A.A. zijn slechts enkele uit de vele, die wij zouden kunnen opsommen, en die, daar zijn we stellig van overtuigd, het verlangen bij u, voor zoover ge in het bezit zijt van een auto of motor, naar Albion zouden verhoogen.

Want ook voor de leden van de bevriende buitenlandsche clubs staat het A.A.-leger „always ready”!

Mis jour.

JAN TEN KATE

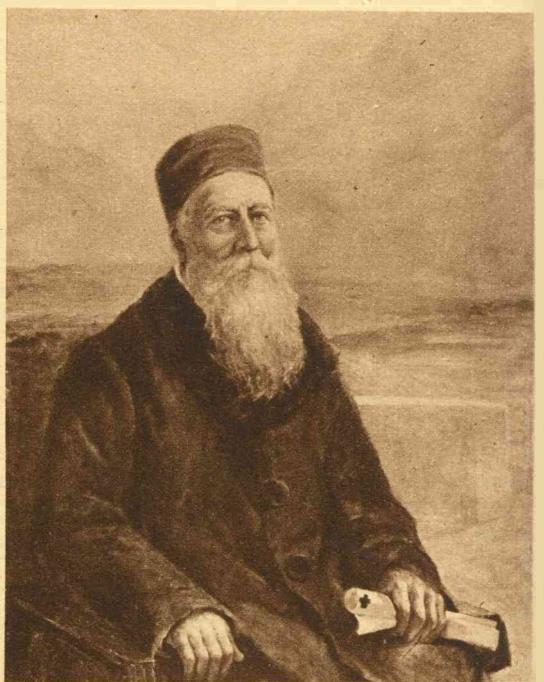
Op 12 Juni j.l. bereikte de kunstschilder Jan ten Kate, zoon van den dichter J. J. L. ten Kate, den vijftienjarige leeftijd. Hij heeft zich als schilder vooral naam gemaakt op pacifistisch gebied; meer dan eens heeft men hem den Hollandschen Weretschagin geheeten. Hij heeft inderdaad, gelijk deze Rus, die op het veld van eer, tijdens den Russisch-Japanschen oorlog, sneuvelde, de verschrikkingen van den oorlog op aangrijpende wijze in beeld gebracht. Een eerste expositie van dergelijk werk hield hij in 1899 ten tijde van de eerste Vredesconferentie; een groot aantal van zijn doeken werd later eigendom van het inmiddels opgeheven Vredesmuseum te Luzern. Daaronder zijn wel die: Oorlog aan den oorlog (waarop Bertha von Suttner, Tolstoj, Emile Zola, Nicolaas II en andere bekende vredesfiguren op den voorgrond treden). De vernageling van het laatste kanon, en Een nieuw gebod geef ik u, de bekendste. Ten Kate is onvermoeid in deze richting werkzaam gebleven, en heeft ook zijn penseel in dienst van het Roode Kruis gesteld.

Zijn streven om het pacifisme door middel van het penseel ingang te doen vinden, is door de voorgangers der pacifistische beweging steeds op hoogen prijs gesteld. Men heeft hem destijds voor den Nobel-prijs voorgedragen en nog niet zoo heel lang geleden is in een der begroting-verslagen van de Eerste Kamer op zijn werk de aandacht gevestigd.

Ten Kate, die aanvankelijk officier zou worden, heeft een eervolle loopbaan achter zich. Op zijn 24ste jaar kreeg hij de *prix d'excellence*, hem door Koning Willem III op voordracht eener internationale jury voor zijn: Hooioogst door vrouwen op het eiland Marken, toegekend. Hij studeerde te München, ging vandaar terug naar Amsterdam, werkte later te Antwerpen, Brussel, Parijs en Epe en vestigde zich tenslotte in de residentie. Nog op 70-jarigen leeftijd schilderde hij het aan President Wilson opgedragen stuk: The Wilson Top, dat door dezen werd aanvaard. En ook nu is de 75-jarige nog onvermoeid werkzaam. Men vindt in zijn woning nog 'n aantal groote stukken — waaronder wij slechts noemen het Vredes-paleis te 's-Gravenhage, het tijdsbeeld: Door duisternis tot licht, een Zwitsersche waterval, een Noorsche fjord — die bewijzen afleggen van zijn kunnen, ook nog op dezen leeftijd. Er moge bij gezegd worden, dat kunstvrienden, die zich tot zijn werk aangetrokken gevoelen, een goede daad zouden verrichten — helaas moet dit gezegd worden — door met hem over den aankoop van een of meer dier schilderijen te onderhandelen.

Jan ten Kate Sr.

Henri Dunant,

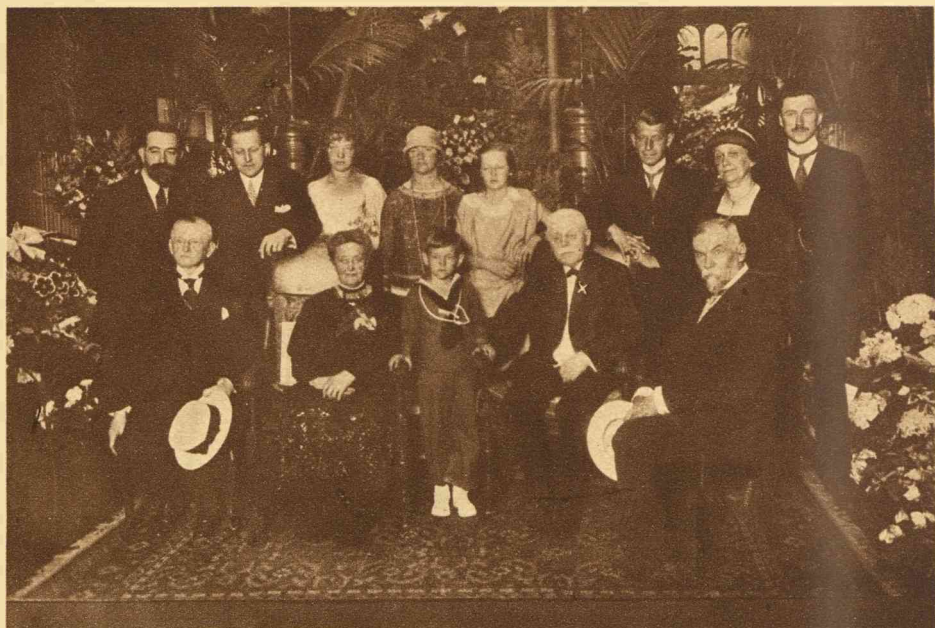
de stichter van het Roode Kruis, naar de zich in het bezit van het Roode Kruis bevindende schilderij van Jan ten Kate Sr.

UIT HET VOLLE LEVEN

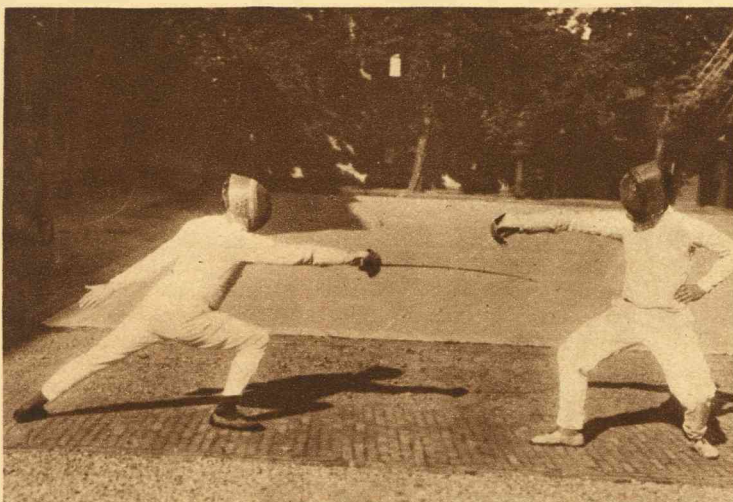
De Conferentie te Genève

De eerste foto van de Conferentie te Genève, waarop o.a. de ontwapening van Duitsland behandeld is. Aan de tafel zittend, v.l.n.r.: M. Briand (Frankrijk); M. Quinones de Leon (Spanje); Sir Eric Drummond (Engeland); Mr. Austen Chamberlain (Engeland).

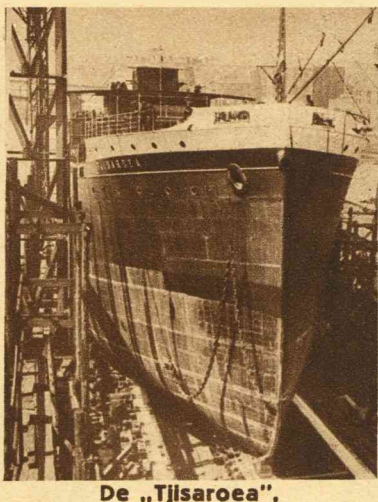
Dr. A. W. v. Renterghem 80 jaar

Op de receptie bij Dr. A. W. van Renterghem (X), den bekenden geneesheer, die 9 Juni zijn 80sten verjaardag vierde. Dr. Van Renterghem ontving in de kliniek aan de Van Breestraat te Amsterdam.

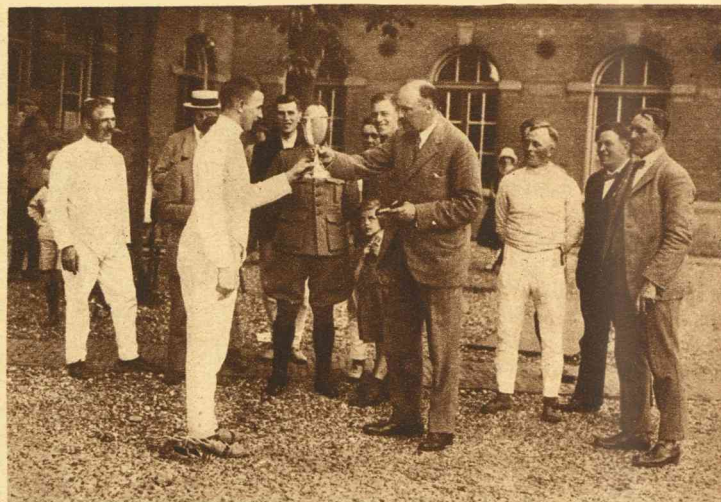
De Schermwedstrijden om den Corn. Begeerbeker

de vorige week te Utrecht gehouden. De laatste partij van de finale: de heeren L. Fransen en R. van Hunnik in actie.

De „Tijlroea”.

een stalen schroefstoomschip van ongeveer 9600 ton, bestemd voor de Java-China-Japanlijn, is de vorige week van de Werf der Nederlandsche Scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam met goed gevolg van stapel gelopen.

De Schermwedstrijden om den Corn. Begeerbeker

De beker wordt door den heer Mr A. J. Labouchère uitgereikt aan den winnaar, den heer W. Dribergen.

Dr. K. Th. Haverkorn v. Rijsewijk

te Renkum vierde den 6en Juni onder vele blijken van belangstelling zijn 25-jarig jubileum als dokter.

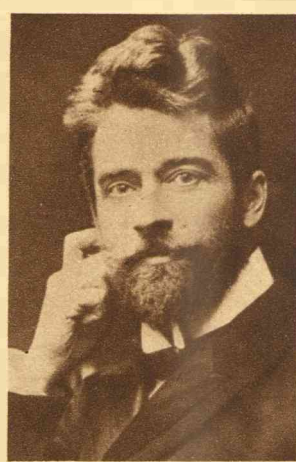
De Heilige Sacramentsprocessie te Boxtel

Zondag 7 Juni gehouden. — De Reliekschijn met den Heiligen Bloeddoek wordt door Paters in de processie meegedragen.

Een oud volksgebruik in Twenthe

's Maandags na Pinksteren deelen de boeren uit de omgeving van Groot- en Klein Agelo aan de armen van deze streek groote roggebrooden uit. — Voor de uitdeeling wordt Gods zegen over de veidgewassen afgesmeekt.

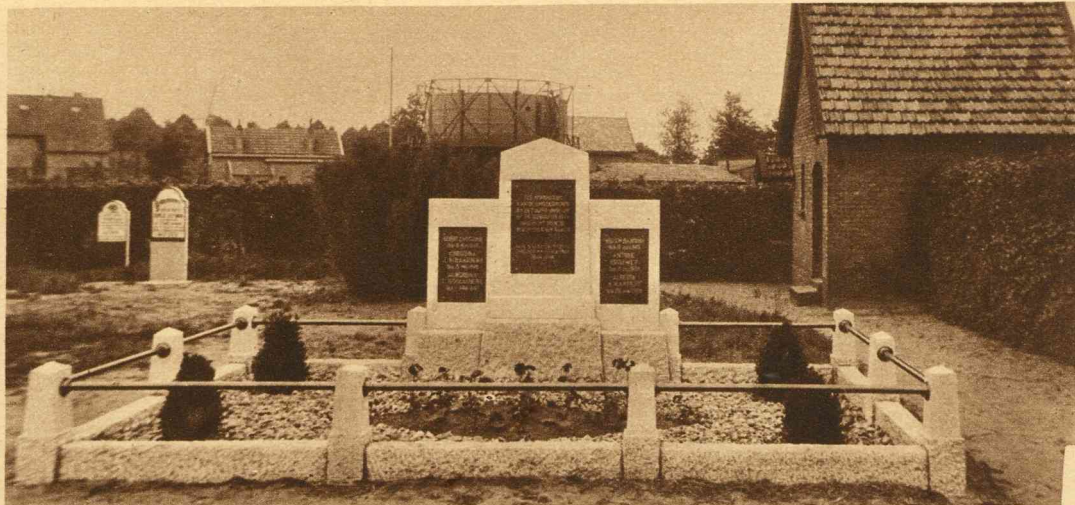

Ds. T. Biebericher,

Predikant der Ned. Herv. Gemeente te Heerlen, heeft met ingang van 5 October a.s. zijn emeritaat aangevraagd.

Luit. ter Zee C. J. W. van Waning, dienend aan boord van de Onderzeeboot K IX, sprong op 8 April j.l. in de toen ruwe Ceraamzee, om een inlandsch matroos, die te water was geraakt, uit de golven te redden.

Ter herinnering aan een droeve gebeurtenis

Het een dezer dagen te Raalte onthulde monument, door de ingezetenen dier gemeente opgericht op het graf der zes slachtoffers van het ontzettend auto-ongeluk op 26 Augustus 1924.

P. M. Dikkenberg †

Te Zuidzande is op 59-jarigen leeftijd overleden de heer P. M. Dikkenberg, arts, oudlid van de Provinciale Staten van Zeeland.

DE GEEST VAN DOEDOE

Het onderhoud, dat Wim Dijk met den notaris van zijn overleden oom had, stelde hem in geen enkel opzicht teleur, want zij, die niets verwachten, kunnen moeilijk teleurgesteld worden.

Reeds van het oogenblik af, dat hij de voorkeur had gegeven aan een sober bestaan-op-zichzelf boven een samenwonen met zijn ouden, zonderlingen oom op diens landhuisje „Doedoe” — er was niemand die wist hoe de man op dien naam gekomen was of wat hij beteekende — had hij zichzelf steeds ingeprent, dat nu ook alle kans verkeken was om in het testament van den rijken zonderling te komen. Wel is waar zou hij toch nog de eenige erfgenaam geworden zijn, indien hij aan den dwazen wensch van zijn oom had gevolg gegeven en zijn nichtje Daisy Govers had getrouwd. Maar toen de oude man hem, toen hij dit voorstel deed, een portret had laten zien van het nichtje, had Wim eens hartelijk gelachen. „Nee oom, dank u wel,” had hij gezegd. „Ik vertik het om daar mijn heele leven tegenaan te kijken. Ik liet me nog liever levenslang eenzaam opsluiten, als ik voor de keus gesteld werd!”

Wim wist, dat hij nu voorgoed uit de gratie van zijn oom was, en nu de notaris hem dan ook zei, dat de overledene al zijn geld had nagelaten aan een asyl voor dieren — bij zijn leven had hij geen dieren kunnen luchten of zien — en dat aan hem, Wim, slechts het landhuisje was vermaakt, had hij maar eens begrijpend geknikt.

„Ik ben nog niet in het huis geweest,” zei de notaris, „maar naar hetgeen ik ervan gehoord heb, is het niet veel bijzonders. Uw oom moet reeds verscheidene malen getracht hebben het te verkoopen, maar naar ik hoor zou hij zelfs nog moeite gehad hebben om het met geld toe kwijt te raken. Doch gaat u zelf eens kijken.”

Wim Dijk nam een paar dagen vacantie en ging z'n erfenis in oogen-schouw nemen. Nog nooit had hij zoo'n sombere, oude en vervallen woning gezien.

„Ik kan me best begrijpen, dat je een tik van den molen krijgt, als je hier je dagen in slijten moet,” mompelde hij, aan de zonderlinge opvattingen van zijn oom denkend. „Enfin, we zullen maar eens binnen gaan kijken.”

Hij verschaftte zich toegang met den sleutel, dien de notaris hem gegeven had. Deze had hem ook gezegd, dat een huisbewaarder af en toe eens kwam om het huis schoon te maken. Hij constateerde, dat er van dat schoonmaken niet veel te bespeuren was. Alles zag er even vuil en verwaarloosd uit, en hij kon zich levendig voorstellen dat men er geen koper voor had kunnen vinden. „Wat moet ik er in 's hemels-naam mee aanvangen?” vroeg hij zichzelf af. „Ik geloof, dat ik er een strop aan heb, want ik zal er natuurlijk nog belasting voor kunnen betalen ook.”

Hij verliet het huis, blij weer in de frissche buitenlucht te zijn, en ging op zoek naar de huisbewaarder. Eindelijk had hij de vrouw, die een kruidenierswinkelje hield in het vlakbij gelegen dorp, gevonden.

Toen Wim zich had bekend gemaakt als de tegenwoordige eigenaar van „Doedoe”, zette het mensch haar handen in d'r zij en opende direct het offensief. „Uwes heuf heusch niet te kommen klagen over Doedoe,” zei ze, „want ik wil er niks meer mee te doen hebben. Er huist een geest in! Ja, uwes heuf me heusch niet zoo aan te kijken, want het is posetief waar. Dingen, die ik den eenen dag hier zet, staan morgen ergens anders. Het is de effectieve waarheid en ik bin er griezelig van. Ik bin maar een weduwe en ik wil met zulke dingen niks niemendal te maken hebben. Ik zet geen voet meer in dat huis. Ik bin een fesoelijk mensch, en ik wil mijn naam niet in opspraak brengen. En...”

„Het is 't goed hoor,” sneed Wim haar woordenvloed af. „Ik zal wel eens zien. Goedendag!”

Toen hij op straat liep, begreep hij direct, dat er iemand zijn intrek moest hebben genomen in het huis, dat nu het zijne was. En hij besloot te ontdekken wie het was. Hij kocht een elektrische zaklantaarn en begaf zich weer terug naar „Doedoe” om er den nacht door te brengen.

Hij had echter nog geen vijf minuten in de akelig-sombere vochtige woonkamer gezeten, of hij betreurde zijn besluit al. Een down, triest gevoel overviel hem. Maar hij was moe, en zichzelf zoo behaaglijk mogelijk in den stoel vlijend, viel hij

Hij doorzocht direct zijn gansche bezitting van onder tot boven, maar vond geen spoor van een indringster. Verwonderd, geërgerd en kregelig verliet hij het huis. Des middags was hij weer bij den notaris.

„Ik zou wel graag willen dat u „Doedoe” maar verkocht tegen elken prijs, die u ervoor krijgen kunt,” begon hij; maar de notaris viel hem in de rede.

„Laten we daar nog eens even mee wachten,” zei hij. „Ik heb gehoord, dat er een nieuwe tramlijn zal worden aangelegd en dat men daarvoor „Doedoe” noodig heeft, wil men niet een grooten omweg maken. U kunt dus misschien nog wel een aardig prijsje voor dat huis krijgen als u uw tijd afwacht.”

„Zouden ze ook een geest noodig hebben?” vroeg Wim grijnzend.

„Een geest?”

Wim vertelde den notaris hetgeen de huisbewaarder hem had gezegd en deed tevens mededeeling van het vinden van het zakdoekje.

„Maar ik zal wel uitvinden wie de geest is,” voegde hij eraan toe. „Ik ga er vannacht weer slapen.”

Hij hield woord. Dit keer had hij een stapel couranten meegenomen om wakker te blijven. Maar hij had nog geen half uur gelezen toen hij zijn lectuur opzij schoof en met zijn hoofd op zijn armen op de tafel ging liggen. Eenige oogenblikken later vertoefde hij reeds op de grens tusschen waken en droomen.

Plotseling schokte hij overeind. Hij had een zacht geluid gehoord. Zijn lantaarn aanknippend stond hij voorzichtig op en begaf zich naar de deur. Hij drukte zijn oor tegen het sleutelgat en luisterde. Er werd geen gerucht gehoord. Heel voorzichtig opende hij de deur en tripte op zijn teenen de gang in. Ingespannen luisterde hij, maar alles bleef doodstil. Zou het misschien de wind geweest zijn? Neen, want hoor... daar was het weer, nu boven zijn hoofd. Het was alsof er ratten liepen.

Wim Dijk ging voorzichtig de trap op. Op het portaal bleef hij staan en luisterde. Nu hoorde hij duidelijk een geluid. Als een zucht. Het kwam achter een gesloten deur aan zijn linkerkand vandaan. Hij wist het nu zeker: er was iemand achter die deur, en die iemand sliep... in zijn huis!

Inwendig wond hij zich op. Zeker, het huis was oud en onbewoond, maar dat gaf toch nog niemand het recht er zijn bivouak op te slaan! Zonder plichtplegingen opende hij de deur en zei met een zware stem: „Zeg eens, wat moet dat hier?” Meteen liet hij den straal van zijn lantaarn in het bed schijnen.

In het volgende oogenblik week hij echter verbouwereerd achteruit. Want in het bed lag geen verwaarloosde of vervuilde landlooper, maar een mooi lief meisje van om en nabij twintig jaar. Haar lange blonde haren vielen als een sluier over haar schouders en haar diep-blauwe oogen keken hem groot en verontwaardigd aan.

„Wie is u? Indien u een inbreker bent, ga dan alsjeblieft weer gauw heen, want er is hier toch niets te halen.” — Haar stem klonk vast en beheerscht.

„Ik ben geen inbreker,” antwoordde Wim gepikeerd. „Maar ik zou u graag willen vragen wat u hier doet? U heeft geen recht om in een ander mans huis binnen te gaan en erin te slapen, weet u.”

Hij probeerde zoo streng mogelijk te doen, maar het lukte hem niet. Hij kon zelfs niet eens verhinderen, dat een hoog rood zijn wangen kleurde.

„Ik doe toch geen kwaad?” zei het meisje verontschuldigend en tegelijk geraakt. „Het huis is leeg. Waarom zou ik er geen gebruik van maken, als ik het noodig heb te doen?”

De zaak was niet zoo erg gemakkelijk als Wim zich had voorgesteld.

„Natuurlijk,” antwoordde hij eindelijk. „Indien u hier graag slapen wilt, is er geen enkele reden waarom u het niet zoudt doen. Maar het is alleen een beetje... een beetje zonderling. En ziet u, het huis is van mij.”

„Van u? Is u dan Wim Dijk?” Het meisje bedacht zich nog net tijdig genoeg en voleindigde haar bewegingen om uit bed te springen niet. „U lijkt heelemaal niet op uw portret.”

„Dat kan wel uitkomen,” antwoordde Wim nu een beetje

EEN ZELFPORTRET VAN MICHELANGELO

Michelangelo. — Het Laatste Oordeel.

Het fragment uit het Laatste Oordeel met Michelangelo's zelfportret.

Sedert jaren hebben alle kunsteritici gezocht naar een zelfportret van Michelangelo, zonder resultaat. Nu schrijft ons La Nazione van 28 Mei, dat Francesco La Cava, een dokter uit Calabrië, professor aan de universiteit van Rome, het zelfportret van Michelangelo ontdekt heeft in het „Laatste Oordeel”, het groote fresco uit de Sixtijnse kapel.

Prof. La Cava heeft in Mei van het jaar 1923, toen hij het Laatste Oordeel bestudeerde, plotseling iets gevoeld, alsof twee oogen hem aanzagen. Nauwkeuriger toekijkend en onderzoekend zag hij het gelaat van Michelangelo geschilderd in de plooiën van het vel van S. Bartolomeus. Oorspronkelijk was men van oordeel, dat dit het beeld was van den heilige zelf. Maar bij nader inzien blijkt, dat het gezicht in de huid en het beeld van den heilige, die dit vel in de hand houdt, onmogelijk één en dezelfde persoon kunnen zijn. De H. Bartolomeus heeft een rond voorhoofd, vrijwel geen haar en een rechten neus. De beeltenis op het kleed echter heeft veel donker haar, een uitgesproken vierkant voorhoofd en den eigenaardigen neus, waarvan het neusbeen eenmaal verbrijzeld is geweest. Deze laatste kenteekenen hebben zonder twijfel overeenkomst met het portret van Jacopo del Conte, dat in het museum Uffizi te Florence hangt.

Prof. La Cava, zichzelf niet vertrouwend, deed navraag bij de custodes van de Sixtijnse kapel om te weten te komen, of deze iets afwisten van een mogelijk zelfportret. Deze lachten echter ongelooft. Nadien onderzocht hij alle geschriften en kunstbeschouwingen, om iets te weten te komen aangaande die kwestie, doch zonder eenig resultaat. Hij beschouwt dit dus als een waarachtige ontdekking zijnerzijds.

Wij worden getroffen door de conceptie, waarmee Michelangelo zichzelf weergegeven heeft in zijn onsterfelijk werk. De heilige, die als attribuut van zichzelf zijn eigen vel in de hand houdt, waaruit hij levend gevild is, alzoo den marteldood gestorven zijnde, is als 't ware een symbool van Michelangelo's eigen leven. Hij drukt hiermee uit de moeilijkheden, vertwijfelingen en strijd die hij gehad heeft in het leven en in zijn werk. Hij voelt zich gevild door den nijd en jaloezie van zijn mede-artisten, Bramante en Raffael. Juist in den tijd, dat hij het Laatste Oordeel schilderde, waren zijn angsten en vertwijfelingen tot het hoogste gestegen, en terwijl alle zielen uitgebeeld op dit fresco met angst opkijken naar den Goddelijken Rechter, zelfs de uitverkorenen, heeft Michelangelo zichzelf niet durven schilderen als een van degenen, die om hulp vragen, maar heeft als grootste wanhoopsdaad zijn eigen beeltenis gegeven in de bloedige, afgestroopte huid van den H. Bartolomeus.

weldra in slaap. — Aan slapeloosheid leed hij allermint. Hij was gewend rustig te slapen van het oogenblik af, dat hij in bed stapte tot het tijd was om op te staan den volgende morgen. Maar dien nacht had hij allerlei zonderlinge droomen van geesten en spoken, die tafels en stoelen versjouwen, kastdeuren openmaakten en speelden op onzichtbare muziekinstrumenten. Vroeg in den morgen ontwaakte hij, koud en stijf.

Toen hij het huis verliet in een allesbehalve opgewekte stemming, bleef hij verbaasd staan. Vlak voor de deur lag een dameszakdoekje. Hij raapte het op, en bekeek het aandachtig. Plotseling deed hij een ontdekking: de heele grond was nat van den dauw en het zakdoekje was droog! Het kon er dus onmogelijk lang gelegen hebben. En dat kwam uit, want hij wist zeker, dat het er den vorigen avond nog niet was geweest, toen hij het huis binnen ging!

vriendelijker. „Want het is zeker al wel een jaar of vijftien geleden, dat ik me voor het laatst heb laten fotografeeren. Maar u heeft me nog niet gezegd wie u is?”

„Ik ben Daisy Govers. En ik geloof vast niet, dat u Wim Dijk is!”

„En ik geloof niet, dat u mijn nichtje Daisy Govers is.

Het overbrengen van het stoffelijk overschot van Commandant Povlsen,

leider van het Leger des Heils in Nederland. — Officiëren der Armee dragen het stoffelijk overschot uit de Congreszaal.

Mijn oom liet mij uw portret eens zien, en daar lijkt u niets op.”

„En mij liet hij een foto zien van Wim Dijk. Een vreeselijk leelijke jongen. Met een bril op met van die dikke hoornen randen. Net een kerkuil.”

„Heb ik nooit van mijn leven gedragen. Het blijkt, dat oom den gek met ons gestoken heeft. Ik ben eerlijk Wim Dijk. Maar waarom kwam u hier slapen?”

„Om het geld voor een kamer uit te sparen. Ik heb hier bijna twee jaar met oom gewoond. Toen hij stierf had ik geen geld. Ik vond een betrekking, maar ik kreeg zoo weinig salaris, dat ik geen kamer huren kan. De avonden breng ik nu bij een vriendin door en des nachts slaap ik hier. Ik geef toe, dat het wel een beetje zonderling is, maar dat heb ik misschien wel van mijn oom. Die was ook zoo eigenaardig. Anders zou hij nooit in zijn testament hebben laten zetten, dat ik... dat u...” Zij zweeg en kleurde diep.

„... Moest trouwen met u, want dat anders zijn geld vermaakt moest worden aan een asyl voor dieren.” Wim Dijk grinnikte. „En hij liet mij uw

MIJN HART.

Eens was mijn hart een bloemenperk,
Een hoveken met rozen;
't Was zonnig als een zomerwerk,
Waaraan geen wolkjes poozen.

't Was of de glans der lentezon
Er immer in bleef zweven
En 't kon als uit een rijke bron
Een macht van blijheid geven.

Doch stilaan is de gloor vervaagd....
De bron was zonder aderen....
En wolken zijn er opgedaagd....
Er bloeide bloem noch bladeren....

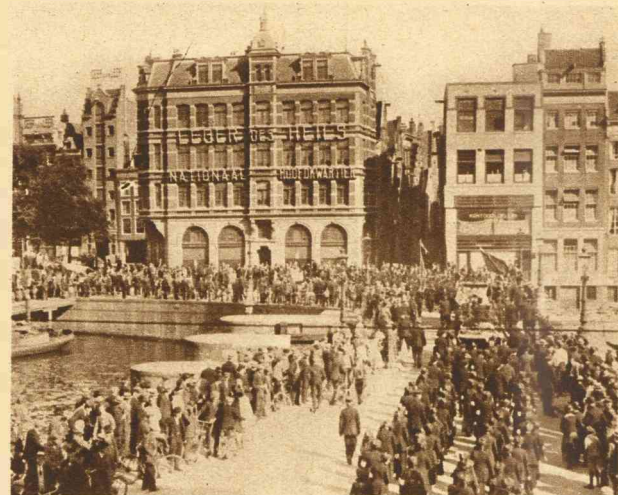
Mijn droefheid bracht er duisternis....
Al 't mooie zag ik wijken....
Nu is mijn hart een leege nis
Waar nooit meer iets kan prijken.

Rosa Corthauts.

portret zien, dat niet van u was, en u liet hij mijn portret zien, dat niet van mij was... Wat een zonderling type, niet? Hoe kwam de man op zulke gedachten?”

„Hij was toch anders heusch niet onaardig,” zei het meisje nadenkend, „en nu u het licht hebt aangestoken, kan ik ook wel zien, dat u op hem lijkt.”

„Bedoelt u, dat ik ook niet onaardig ben?” vroeg Wim lachend. Maar ineens zag hij het zonderlinge van de situatie in, en werd hij ernstig. „Eh... eh, ik ga nu gauw naar mijn hotel,” vervolgde hij een beetje hikkend. „Mag ik morgenochtend terugkomen tegen den tijd, dat je ontbijt om de kwestie nog eens te bepraten, Daisy?”

Het overbrengen van het stoffelijk overschot van Commandant Povlsen.

De stoet onderweg naar het station, waar het stoffelijk overschot in den trein voor Denemarken werd geplaatst. — Op den achtergrond der foto het gebouw van het Nationale Hoofdkwartier van het Leger des Heils.

De huldiging van Mr. Marchant,

ter gelegenheid van zijn 25-jarig lidmaatschap der Tweede Kamer. (X) Mr. Marchant tijdens de huldigingsvergadering, op Zondag 7 dezer te Amsterdam.

„Ik ontbijt in de luchroom om den hoek van de Hoofdstraat in het dorp,” zei Daisy. „Om acht uur!”

„Ik zal er zijn,” zei hij beslissend.

Het meisje lachte en stak een blanke hand uit. „Goedenacht, Wim,” zei ze lachend. „Je bent toch niet boos omdat ik in je huis slaap?”

Wim zocht naar een geschikt antwoord, maar hij kon het niet vinden. Doch er was een blijde tinteling in zijn oogen toen hij haar een hand gaf en haar goedennacht wenschte.

Om acht uur den volgenden morgen ontmoet Wim Dijk met het liefste meisje, dat hij ooit van zijn leven had ontmoet, en het heele „proces” voltrok zich met een buitengewone snelheid: Toen zij de lunchroom verlieten waren ze reeds verloofd!

En nu, eenige maanden later pas, is „de geest van Doedoe” het aangebeden vrouwtje van Wim Dijk, en de dertigduizend gulden, die het oude huis heeft opgebracht — de Tramwegmaatschappij had er een hoogen prijs voor moeten geven — zijn op Daisy gezet.

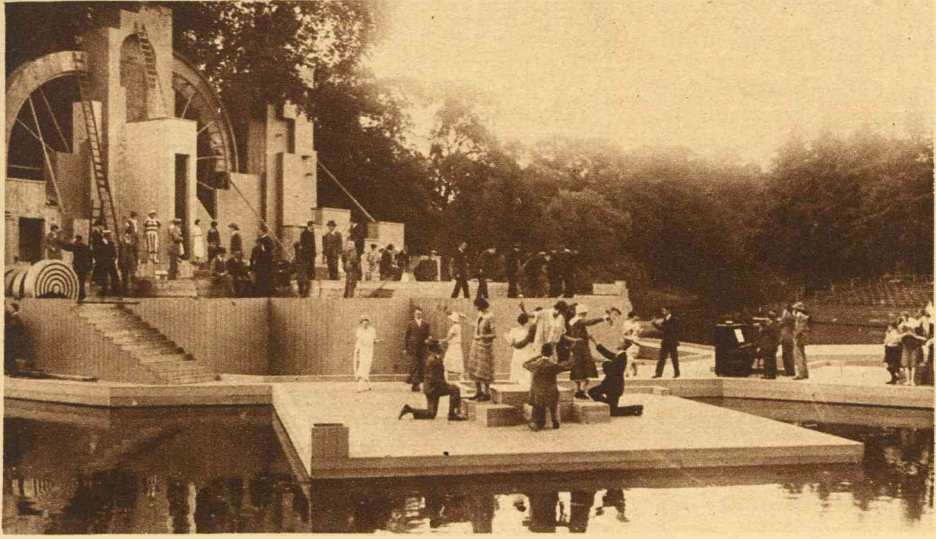

De Bouwmeester-tentoonstelling te Amsterdam.

Links: groep gemaakt bij de opening. Aan de tafel, v.l.n.r. de heeren: Mr. J. W. te Winkel, Balthazar Verhagen, Frank Luns, Jhr. Van Riemsdijk, Dr. H. G. C. de Vries, Lion v. Lier. Rechts: Een hoekje der tentoonstelling met het Shylock-costuum.

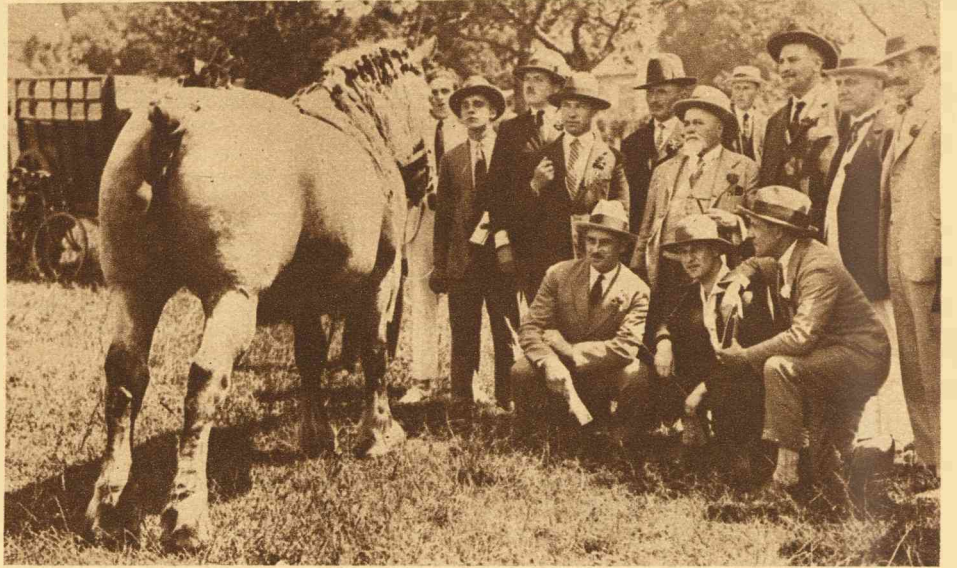

Van Heinde en Verre

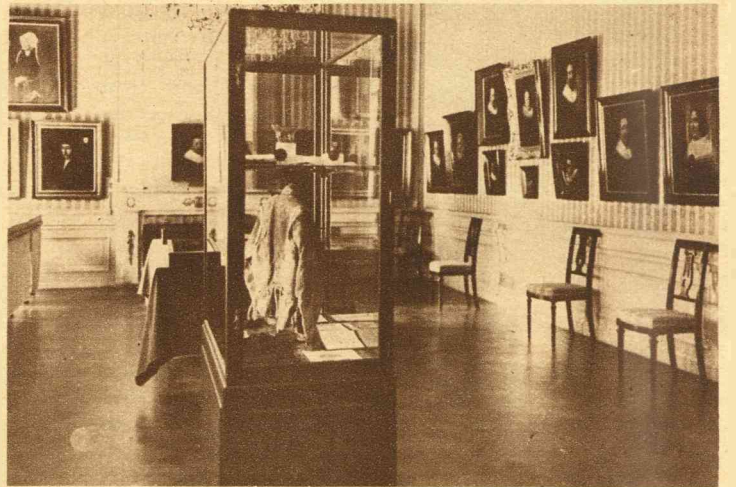
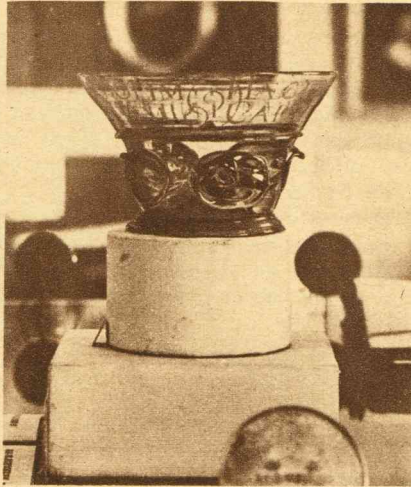
De a.s. Lustrumfeesten te Leiden

Ter gelegenheid van de a.s. Lustrumfeesten, die 23 en 24 Juni te Leiden zullen worden gehouden ter viering van het 350-jarig bestaan der Hoogeschool, zal o.a. worden opgevoerd het „Spel van Alva en den Zwijger“, van Herman Teirlinck en Johan de Meester. Wij zijn in de gelegenheid onzen lezers hierboven een foto te brengen, genomen tijdens een der repetities. De decors zijn op deze afbeelding nog niet voltooid.

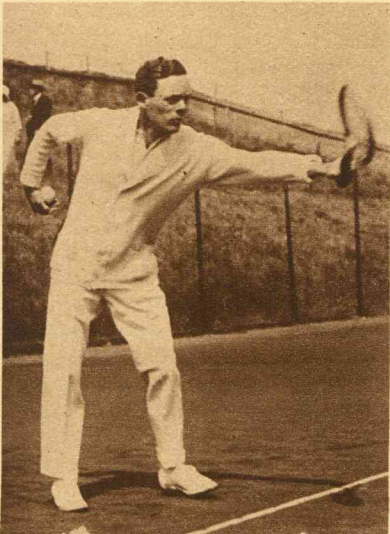
De Fokpaardendag te Valkenburg (L.)

Donderdag 11 Juni gehouden. Er waren zeer vele koopers, o.w. ook een aantal Italianen. Op onze foto ziet men een groepje van hen het paard „Mina d'Aude“ van de gebroeders van Gijsn bekijken.

De opening van de Hugo Grotius-tentoonstelling te 's-Gravenhage

In de gemeentelijke zalen aan de Javastraat te 's-Gravenhage is Zaterdagmiddag l.l. een tentoonstelling geopend ter herdenking van Hugo de Groot. Links, groep autoriteiten bij de opening aanwezig. V.l.n.r., zittend: oud-min. Treub, Mevr. Patijn, Min. de Visser, Mevr. de Jonge, Min. v. Karnebeek. Staand: Dr. ter Meulen, Burgemeester Patijn, de heeren v. Berenstein, Visser, v. Gelder, Rowrecius, v.d. Mandere. — Foto midden: de glazen beker waaruit de Groot op Loevestein gedronken heeft. Rechts: Een hoekje der tentoonstelling.

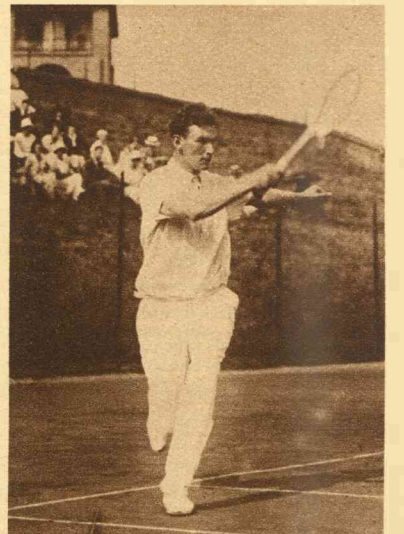
De tenniswedstrijden Nederland-Zweden om den Davis-cup

te Noordwijk gespeeld en door ons land gewonnen. — De Zweed von Braun in het enkel-spel tegen Timmer.

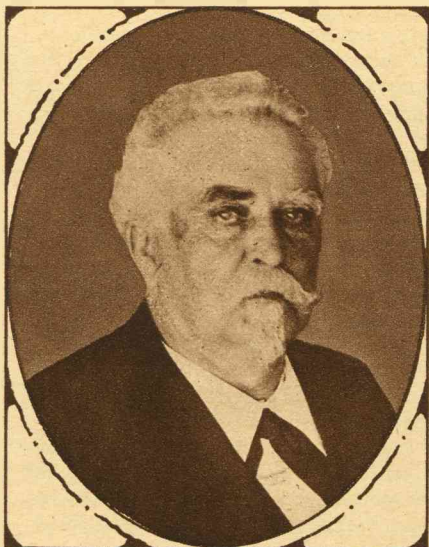
De Landdag der Nat. Landstormers,

welke langs den Noordzeedijk gehouden werd. O.a. werd er van Harlingen uit een nachtelijke tocht naar Ter-schelling gemaakt. De deelnemers poseerden aldaar voor onzen fotograaf. 1. Kol. Duijmaer van Twist. 2. Baron A. v. Heeckeren van Kell, majoor v. d. vrijwilligen motordienst. 3. Luit. Boulogne, Secr. Nat. Landstorm.

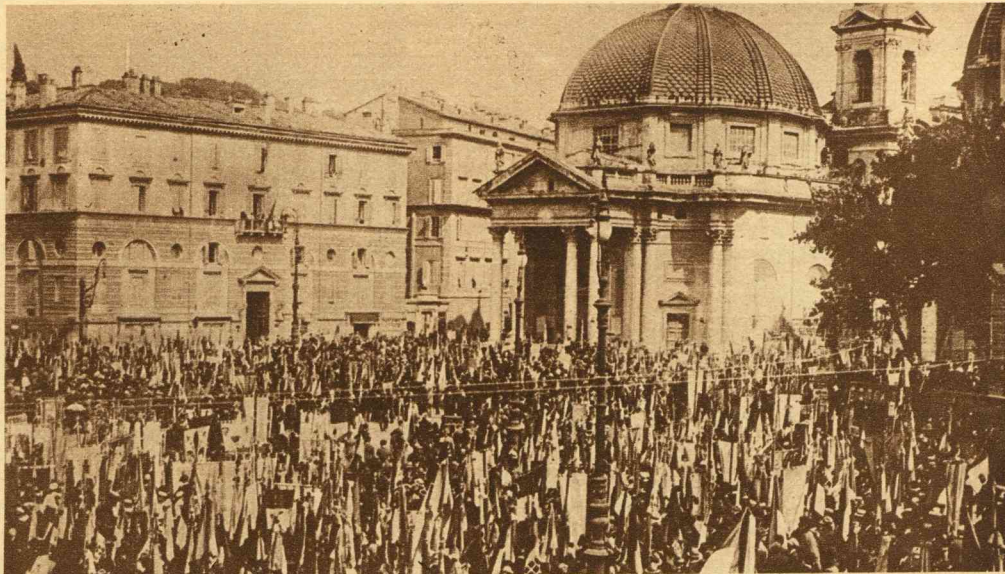
De tenniswedstrijden Nederland-Zweden om den Davis-cup

Wallenberg (Zweden) in het heerenkelspel tegen Diemer Kool.

W. v. d. Blij

De bekende musicus de heer W. v. d. Blij te Utrecht vierde 12 Juni onder vele blijken van belangstelling zijn 70sten verjaardag.

Het 25-jarige regeringsjubileum van den Koning van Italië

De patriottische Vereenigingen brengen met hun vaandels hulde aan Koning Victor Emanuel, die zeer populair is.

Mej. M. J. Frelje,

directrice van de H.B.S. voor Meisjes te Utrecht, is benoemd tot rectrice van het nieuwe Lyceum voor Meisjes te Amsterdam.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

En praatje over porcelein

Lang voor de Portugeezen te Canton aankwamen (1518) en zich te Macao vestigden was het porcelein uit de reisbeschrijvingen in Europa bekend, en toen dezen het invoerden, werd het voor zoo kostbaar gehouden, dat men het in goud en zilver zette; ja, in 1586 was het nog zoo zeldzaam, dat het alleen in vorstelijke kabinetten werd aangetroffen. Eerst toen de retourschepen der O.-I. Compagnie het aanvoerden, daalde het in prijs en werd het algemeen. Er kwam geen schip uit O. I. of op zijn cargalist, die afzonderlijk en in den Mercurius gedrukt werd, kwamen Japansche rokken, Bengaalsche en Persiaansche zijde en kisten met allerlei soorten van porcelein voor, die op de Compagniesveilingen verkocht, en vooral voor de uitvinding van het Saksisch porcelein en het stichten der fabrieken te Meissen en Berlijn, door geheel Europa verspreid werden. Er bestond toen een algemeene porceleinmanie, niet alleen in Frankrijk en Duitschland (men denke aan Augustus den Sterke en zijn Hollandsch paleis), maar inzonderheid in Holland. Men staat bij het doorloopen der inventarissen van boedelscheidingen uit de 17e en 18de eeuw verbaasd over de schatten, die aan allerlei soorten porcelein door onze vaders besteed werden en wanneer wij daarop „drie, vier, vijf complete Japansche- en Chineesche eetserviezen met vijf of zes oudblauw porceleinen soupterrines, tweehonderd kom- en platborden, vijftig assietten, dertig saucieren, evenveel zout- en pepervaatjes, tien serviezen, schotsch met verschillende merken,

De moderne heerenjas met bijbehorende „requisiten“: de gebloemde das, de roodleren platte tasch, de scarf-speld en het kleine bijpassende hoedje.

zestig oudblauw porceleinen geschelpte en even zoovele ongeschelpte kastkommen met de Chineezen en de sotjes, twee honderd koppen en schotels met den zittenden Chinees, aan de kanten met gouden en bruine randen, tweehonderd dito met den wandelenden Chinees in de perken en bloemwerk, honderden geschelpte schalen en ongeschelpten kommen van groot en klein soort, kasten met Chineesch kandelgoed met en zonder deksel en gouden randen, dozijnen bij dozijnen gebloemd en ongebloemd, van buiten rose en verguld bloemwerk in de perken, gekleurde Japansche en blauw Chineesche thee- en koffiekoppen, trek-, proef-, zet- en saffraanpotjes van alle merken, zooals het uiltje, waaiertje, de koekoek in en uit het huisje, bakken en manden met pullen en potjes, vermeld vinden, dan houden wij de oude dichters niet voor overdreven, wanneer wij hen van „porceleinwoede“, „afgoderij plegen met porcelein“ hooren gewagen en in hunne dichtbundels lezen:

„Geen gout en wort geacht, juweelen zelfs vergeten,
„Robijnen niet getelt of amathisten keten,
„Bij 't kostlyck porcelein, gesonden uit Japan.

Dat de bewoonsters van de Zaanstreek ook zulke liefhebsters geweest zijn, zou mij niet verwonderen, wanneer wij de massa porcelein gadeslaan, die hare porceleinkasten vulde. Daarin toch zijn dozijnen bij dozijnen koffie- en thee- goed van allerlei grootte en dessins, ronde en acht-kante kast-, kandeel- en pronkkoppen, trekpotten, lampetten, drielingen, boterschoteltjes, vleesch- en vischschotels, meest alle gezochte merken en fijne specie, dicht aaneen en achter elkaar in sierlijke orde opgestapeld, gerangschikt, en trekt menig potje of kannetje door zijn vreemd en grillig patroon de aandacht.

Van de Zaanlandsche porceleinkast sprekende, mogen wij van de rijke verzamelingen Delftsch plateel, aardewerk of porcelein niet zwijgen. De plateelfabrieken schijnen echter eerst in het begin der 18de eeuw te zijn aangelegd, tenminste wij hebben geen porcelein van dit soort voor dien tijd aangetroffen.

De vrouw in dienst der Kerk

Te Batavia heeft op 16 November j.l. in de Willemskerk voor het eerst in de geschiedenis van het (Indische) Protestantisme een vrouw het predikambt vervuld in een openbaren dienst. Deze vrouw — Mejuffrouw H. ten Bruggencate — is doctoranda in de theologie.

Men ziet uit dit bericht uit het Algem. Protestantenblad voor N. Indië, dat men ons in dit opzicht vooruit is. Ontegenzeggelijk is in de laatste jaren de positie der vrouw ten opzichte van het predikambt aanzienlijk gewijzigd en versterkt.

Dit is daarom zeer toe te juichen, omdat — waar de vrouwen ten duidelijkste het bewijs geleverd hebben in openbare ambten te kunnen voldoen — op kerkelijk gebied voor de vrouw een heerlijke en schoone taak weggelegd is. Wij denken hierbij niet alleen uitsluitend aan het verkondigen van het Evangelie, doch noemen slechts: de catechisatie, het huisbezoek, het aalmoezenierwezen in de gevangenissen enz. enz.

Een bewijs dat niet alleen de vrijzinnigen voorstanders zijn van de vrouw in de theologie, doch dat ook in meer conservatieve kringen een andere meening de overhand begint te verkrijgen, levert het feit, dat toen verleden jaar het reglement op het hulppredikerschap vernieuwd werd, men in het nieuwe reglement ook aan de vrouwelijke theologe een plaats als hulpprediker gunde. Al blijft voor de vrouwen het vervullen van officieele betrekkingen tot nog toe onmogelijk — de thans geschapen mogelijkheid, dat de vrouw als hulpprediker wordt opgeroepen, doet haar officieel behooren bij het korps der ambtsdragers van de kerk.

Waar thans ook de colleges der kerkelijke hoogleeraren voor de vrouwelijke studenten toegankelijk zijn — hetgeen eerst niet het geval was — twijfelen wij niet, of eerlang zal den vrouwen den toegang tot den kansel opengesteld worden.

Recept

Roomtaart.

Benodigd: 6 eieren, 20 gram aardappelmeel, 20 gram suiker. De eierdooiers worden gedurende 15 minuten flink geroerd met de suiker, vervolgens doet men het gezeefde aardappelmeel er bij en het laatst het stijf geklopte eiwit. Twee springvormen worden met boter besmeerd en met poedersuiker bestrooid, en ieder gevuld met de helft van het beslag. In een matig warmen oven worden de twee helften gebakken gedurende 15 à 20 minuten.

Men legt een laag roomvla tusschen de beide helften, bedekt de taart met glazuur en garneert ze met geconfecteerde vruchten.

De roomvla wordt op de volgende wijze toe bereid: 2 d.l. melk wordt aan de kook gebracht en gebonden met 15 gram aangemengde bloem. Hierbij wordt van het vuur voorzichtig gevoegd twee geklopte eieren met 40 gram suiker en het merg van een stokje vanielje. Al roerende laat men de roomvla au bain marie doorkoken.

Tenniscostuum van dunne witte wol-tricot met breede gele strepen. Bijpassende sjaal met lange wol-franje en wit vilten hoedje.

Het gebruik van groenten in de Middeleeuwen.

Terwijl men tegenwoordig niet genoeg kan wijzen op de heilzame werking van groenten en vruchten, was men in de middeleeuwen een geheel andere meening toegedaan.

Wanneer we de werken van middeleeuwsche medicijnmeesters doorbladeren, vallen ons ieder oogenblik de voor onze opvattingen meest vreemdsoortige raadgevingen in het oog. Zoo ook met betrekking tot de groenten: „Van den cruyden oft wermoesen, die men ghewoenlijk is te ghebrucken, sijn ten eersten generale reghelen te stellen,“ zoo begint een middeleeuwsch geneesheer zijn verhandeling over de groenten.

De hoofdregel, dien men nooit uit het oog verliezen moet, is deze „dat alle cruuden ghemeynlyc quat sijn in den wech der spisen ende si en gheven den lichaem gheen voetsel“.

Juist het feit, dat groente als spijs niet zwaar genoeg was naar den zin der voorouders, is m.i. de voornaamste reden waarom men zulk een vooroordeel tegen haar had opgevat.

„Deghene, die ghesond bliven wylt, en sal ghemeynlyck niet veel fruyten noch wermoesen eten“.

Volgens onze voorouders hadden deze spijzen een menigte schadelijke eigenschappen. Vooreerst brengen ze „melancolijcken oft quaden humoren“. Ook zijn er verscheidene onder, die het bloed „vaporeus en waterachtig“ maken, altemaal aardigheden, die het niet geraden doen zijn er veel van te gebruiken.

Alleen „latuwe“ (sallade) is minder kwaad-aardig (!) dan de andere groentensoorten, terwijl onder de „wortelen“ de rapen naar de middeleeuwsche opvatting voor 't menschelijke lichaam het meest geschikt zijn, „dwelck ghenoech bewesen wort met de lieflycheyt haers smaecx“. Bij het gebruik van koolen echter heette het, moest men vooral op zijn hoede zijn. Het koolsap n.l. heeft laxeerende kracht, terwijl de kool-substantie constipeerend zou werken. Hield men zich niet aan deze raadgevingen, dan veroorzaakte dit een „jaghende beroeringhe“ in de maag (hetgeen een alleronverkwikkelijckst gevoel moet zijn!).

De groenten werden bereid met olie, boter of smout „ende specialijc verkenismout“. Van de oliesoorten vond men de olijfolie „de suetste, de ghetemperste en de lieflijckste van naturen“. De uit noten vervaardigde olie stond evenals de lijnzaadolie als „seer heet ende drooghe“ bekend. „Olie van oelsaet“ was goed van smaak en van reuk, maar zij „declineerde ter coutheit“ en olie van zoete amandelen was „loeflijck ghenoech“.

Enkele groenten als „latuwe ende porceleyne“ konden ook rauw gegeten worden. Zij werden met azijn klaargemaakt „om de hette des bloets te bedwingen en den brant der maghen ende der leveren“.

Look werd bij voorkeur gebruikt voor de bereiding van andere spijzen en sausen.

Tegen champignons werd gewaarschuwd.

Om de werking van het „vergift“ tegen te gaan was het geraden ze eerst met peren te koken, ze daarna in olijfolie te bakken en er vervolgens gemer en kaneel over te strooien.

Erwten, die voedzamer zijn dan andere groenten, kwamen het meest in de deftige keuken voor, terwijl boonen meer tot het volksvoedsel behoorden.

Ijverige navorschers hebben uit oude keukenboeken en oude rekeningen aangetoond, dat vrijwel alle soorten groenten, die wij heden ten dage ter tafel brengen, ook reeds in de middeleeuwen bekend waren.

Gekleed middagtoilet van parelgrijs laken met zilver en korenblauw borduursel. Hierbij wordt een mouwloze overgooier gedragen van donkerblauw laken met parelgrijs afgezet.

ZIT'TGEDRANG

DOOR THÉRÈSE HOVEN
EERSTE BOEK — JEUGD

Hieronder vinden onze lezeressen en lezers het eerste gedeelte van het reeds in ons vorige nummer aangekondigde boeiende feuilleton:

„UIT 'T GEDRANG"

van onze gevierde romanschrijfster THÉRÈSE HOVEN. Met nadruk bevelen wij de lezing ervan aan, terwijl wij hun, die „Panorama" geregeld iedere week per nummer koopen aan kiosk of in den boekhandel, aanraden zich van heden af te abonneren, ten einde geen vervoeg van dit feuilleton te missen. Alleen door een abonnement kan men zeker zijn het verhaal zonder onderbreking te kunnen volgen.

I. Kennismaking.

„Natuurlijk, Magda, wees toch niet zoo on-aristocratisch, een meisje van vijftien jaar hoort niet in het salon als haar moeder ontvangt. Ga nu naar *Mademoiselle* en vraag haar om, als ik drie keer schel, voor de thee te zorgen. *Allons!* haast je wat, de bezoekers zijn 't rijpad reeds half opgelopen. *Ciel!* wat een plebejische stappen nemen die menschen. Als mijn zwakke oogen mij niet bedriegen is 't mijn huisheer . . . de fabrikant. Och! maar, dat is toch een kolossale *bévue*. Een *Douairière* Fontanges de Nérée, geboren van Duyssen tot Kranen, kan toch niet met haar huisheer omgaan!

„Misschien was het, *after all*, een stap in de verkeerde richting om hier te komen, maar het was de eenige manier om de financieele fouten van mijn armen man te herstellen . . .

De Barones werd gestoord in haar alleenspraak, — haar dochter was reeds lang onder de veilige bescherming van *Mademoiselle*, — door het binnenkomen van de drie heeren Bolk. *Fi donc!* Welk een dissonant in haar omgeving. De oude heer, hm! een vijftiger, goed geconserveerd en werkelijk niet hinderlijk ongecultiveerd, stelde zijn beide zoons voor: Arnoud en Cornelis.

Van 't eerste oogenblik af voelde de Barones zich tot den eerste aangetrokken, vooral zijn naam beviel haar. Arnoud . . . daar zat klank in.

Maar Cornelis . . . tot haar groote ergernis Cor genoemd, vond ze *abominable*.

't Getuigde toch al van heel weinig kunstzin en gevoel voor harmonie om een jongen, die Bolk voor achternaam heeft, Cor te doopen.

Het gaf haar bepaald een moreele indigestie . . . Cor Bolk!

In 't eerst was de Barones Fontanges de Nérée ontzaglijk hoog tegen de Bolks, wist zelfs niet of ze wel om thee zou schellen, maar de oude heer schikte nog al en Arnoud maakte haar beslist *un bout de cour* en daar was ze niet ongevoelig voor.

Ze gaf dus maar het elektrische signaal, dat Magda's gouvernante, tevens *dame de compagnie* van de Barones, de *honneurs* van de theetafel zou waarnemen.

Eén seconde flikkerde de ondeugende gedachte haar door 't brein of haar bezoekers ook meer zouden voelen voor een glas port, sherry of vermouth, maar sedert ze weduwe was, had ze 's middags enkel thee aangeboden. Dat vond ze meer in overeenkomst met haar staat en ook veel goedkooper.

De Baron had zijn wijnkelder in een even desolaten toestand nagelaten als zijn brandkast!

„En hoe bevalt ons dorpje u?" was de vraag, die het meest voor de hand lag. Toch uitte Arnoud die lang zoo banaal niet als, bij voorbeeld, zijn broer Cor 't zou hebben gedaan.

„Ja, wat zal ik u daarop antwoorden, meneer Bolk?" Ai! die naam! Telkens als de Barones dien moest uiten, kreeg ze een gevoel, alsof ze een groote pil zonder water innam. Zoo'n benauwde, stikkerige sensatie in haar keel!

„Ik ben 't natuurlijk anders gewend; met mijn lieven man heb ik veel gereisd, veel in wereldsteden verkeer, de aanzienlijkste gezelschappen gefrequenteerd. En nu hier opgesloten in een miniem huisje, een *bonbonnière* en och! u begrijpt, in den zwaren rouw zou ik toch niet kunnen ontvangen . . .

„De villa is klein, dat geef ik u toe, Mevrouw," viel Pa Bolk in, „maar de ligging zal u toch wel bevalen. In de geheele streek is er geen enkel huis van die grootte en zelfs veel grooter, met zulk een mooien,

ouden tuin er om heen, en zulk een prachtig uitzicht. En toch besloten — u is hier geheel vrij . . ."

„Dat heeft mij ook juist aangetrokken. Na het onherstelbare verlies, dat ik geleden heb . . . was mijn eenige wensch om zoo stil en afgezonderd mogelijk te leven . . . met mijn souvenirs . . . en mijn kind!"

„U heeft een dochter, naar ik meen? Mogen wij niet het voorrecht smaken kennis met de freule te maken?" vroeg Arnoud op den man af.

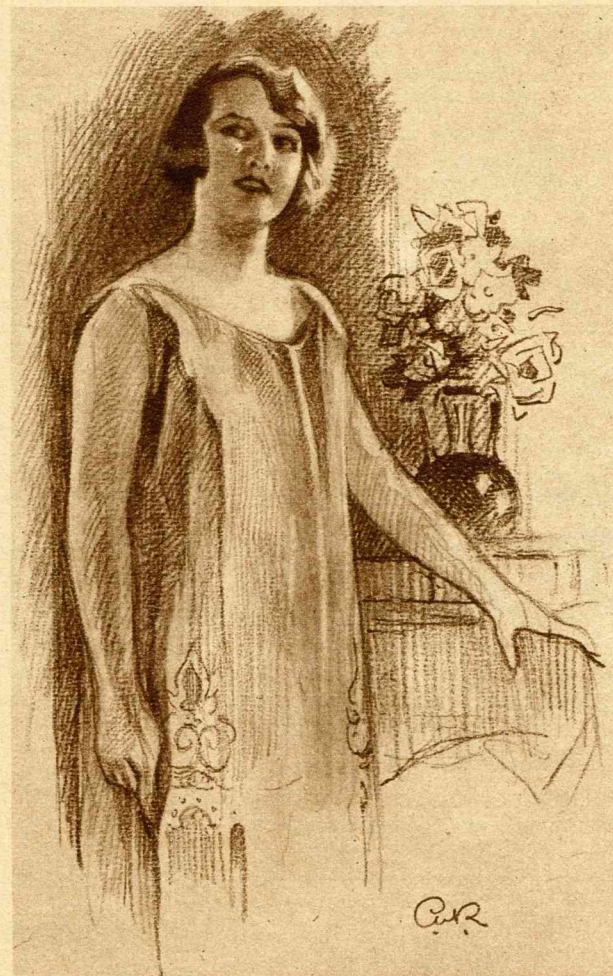
Als ze er draaglijk zou uitzien en niet al te pretentius zou zijn, voelde hij wel lust om, zooals het in koopmans-taal heette: een gooi naar haar te doen, of om het minder *business-like* uit te drukken: werk van haar te maken. Het zou niet kwaad zijn eens wat aristocratisch bloed door het plebejische dito van de Bolks te mengen; hij was nu vier-en-twintig en mede-directeur in de machine-fabriek van zijn vader.

Hij zou zich dus wel de weelde kunnen veroorloven om aan trouwen te denken.

De Barones was wel een beetje aanstellerig, maar wel een gunstiger type dan de traditioneele schoonmoeder en toch wel een goede troefkaart om hier en daar uit te spelen.

De richting van de wereld was beslist democratisch, maar een titel deed 't nog wel.

Hij zag de Barones dus nog eens extra lief aan,

Wat een beeldig, aristocratisch poppetje . . .

bepaald met een flirt-blik, en herhaalde zijn verzoek.

En vreemd, Célestine was, een kwartier, nadat zij aan hem was voorgesteld, reeds zoo zeer onder zijn invloed, dat ze zich werktuiglijk wendde tot *Mademoiselle*, die bescheiden in een hoek van het salon achter de theetafel zat, en haar verzocht Magda te roepen.

De indruk, welken het jonge meisje op de aanwezige heeren maakte, was zeer verschillend.

Arnoud was diep teleurgesteld; zijn anders zoo nuchter brein was, wat wonder, aan 't fantaseeren gegaan en had gehoopt, in freule Fontanges een geschikte vrouw te zullen vinden en hij zag een spichtig opgeschoten kind, een echte bakvisch, een veulen, niet onknop . . . eer 't tegendeel, maar onrijp . . . een knop nog, en hij had gerekend op een half of geheel ontloken roos. 't Was een misrekening en dat ontstemt een handelsman per se.

Cornelis daarentegen werd aangenaam verrast. Wat een beeldig, aristocratisch poppetje met haar fijn figuurtje, haar mooie, oprechte kinderoogen, met een eenigszins droefgeestig vragenden blik, haar snoezig mondje. Zoo'n zusje! Wat zou zijn hart naar haar uitgaan.

Jammer, dat ze geen broers had; hij zou terstond hun vriendschap hebben aangekweekt, ten einde broederlijke rechten op het zusje te verkrijgen, evenals hij vroeger kameraadje zocht te worden met jongens, die een fiets, een bok, een pony hadden.

En de oude heer keek het freuletje met een kennersblik aan en dacht: „Deksels, daar zit ras in; die zal

een *beauty* zijn, als ze wat meer ontwikkeld is. Of haar moeder ook zoo mooi was? En zijn aandacht van de dochter naar de moeder brengende, kwam deze hem, opeens, heel anders voor.

Mogelijk had het gesprek een bloot op haar wangen, een levendiger blik in haar oogen veroorzaakt? Hoe dan ook. Ze beviel hem beter dan tijdens het zaken-onderhoud, dat hij bij 't huren van de villa met haar had gehad, en zelfs beter dan bij zijn binnenkomen.

Onwillekeurig kwam het beeld van juffrouw Saartje, zijn huishoudster na den dood zijner vrouw, hem voor den geest, maar ze legde het glad af, met haar broodmagere gestalte van bijna enkel twee afmetingen: hoogte en breedte! Haar tanig gezicht met grooten, beenigen neus en vinnig op elkaar geperste lippen en och! arme, haar miserabel toetje bruinrijks haar.

Jongen! Dan was de Barones toch vrij wat prettiger om naar te kijken. Wat zag ze er keurig gesoigneerd uit, streng in den diepen rouw, maar toch niet afschrikwekkend somber, en wat een *charmes* nog in figuur en gelaatstreken.

Het bezoek, als een onvermijdelijke, lastige *corvée* aanvaard, begon werkelijk een zekere bekoring te krijgen.

Natuurlijk droeg de verfijnde gezelligheid van de ontvangkamer daar niet weinig toe bij.

Niet dat de meubelen zoo kostbaar of *cosu* waren; bij hem thuis was 't feitelijk degelijker, maar 't was alles even smaakvol en coquet.

Zijn Cato had de kunst van 't kleine evenmin verstaan als hij zelf. Ze kocht prachtige dingen, ze droeg dure kleeren, maar 't gaf toch niet de voldoening, waarmede hij nu, op 't oogenblik, zijn gastvrouw met haar mooie dochtertje en haar keurige salon beschouwde.

Hij bleef er zelfs langer door dan hij van plan was geweest en dan misschien de gewoonte was in de wereld, waarin zij verkeerde.

Juist, toen hij opstond om afscheid te nemen, hoorde hij zijn jongsten zoon tot het freuletje zeggen: „Kent u werkelijk de streek nog zoo weinig dat u nooit in een kersenbongerd is geweest?"

„Nee, heusch niet," antwoordde ze, ernstig. „Mama had het druk en *Mademoiselle* houdt niet van wandelen; ze is bang voor wespen en spinnen en boerenhonden en koeien, eigenlijk voor alles!"

„En u?"

„Ik? Nee, ik ben niet bang, Mama vindt het zoo klein burgerlijk om voor alles te gillen en drukte te maken . . .

Het klonk niet aardig uit den mooien kindermond, maar de opmerking was immers niet origineel, doch een echo van wat Mama beweerde, dus kon het de dochter niet aangerekend worden.

„Ik heb een kleinen kersentuin of bongerd, zooals wij het hier in Gelderland noemen, en ik zou het een groot voorrecht vinden, als ik de dames er heen mocht brengen," zei de oude heer Bolk, galant.

„Hè! ja, doet u het," drong Cornelis aan, „ik zou er mij bepaald een vreugde uit maken om de freule kersen, zoo van den boom, te laten plukken." En hij keek haar aan met een blik . . . dien Magda nooit zou vergeten.

„Het is heel vriendelijk van u, meneer Bolk," zei de weduwe, eenigszins gereserveerd, „wij zullen er eens over denken."

„O! maar dat gaat heelemaal niet," mengde Arnoud zich in 't gesprek. „Het is bijna de laatste week."

„Mag ik de dames Zaterdag- of Zondagmiddag met mijn auto halen?" drong de oude heer aan.

„Heeft u een auto?" riep Magda, heel natuurlijk, uit. „Ik heb er nog maar zoo weinig ingezet. Papa was zoo conservatief en . . . zoo overdreven angstig voor mij . . . en Mama heeft er geen geld voor."

De Barones fronste de wenkbrauwen.

O! maar, dat was affreus, als Magda zich in een *enfant terrible* ontpopte.

En ze kon een meisje van vijftien jaar toch niet uit de kamer sturen als een lastig kind.

't Liefst zou ze een afwijzend antwoord op de invitatie hebben gegeven, 't was toch ook niet haar *genre*, om kersen van den boom te eten . . .

Eigenlijk toch wel idyllisch . . . zooiets als je op de oude Fransche platen zag . . . en dan *piquant* om zooiets primitiefs per auto te doen.

Juist keek Arnoud haar zoo allerliefst en veelbe-teekenend aan, dat de Barones er werkelijk door geveleid was. Kom, voor eens, zou ze zich maar encanilleeren en met die burgermenschen kersen gaan eten.

De tocht werd dus vastgesteld voor Zaterdag.

(Wordt vervolgd).

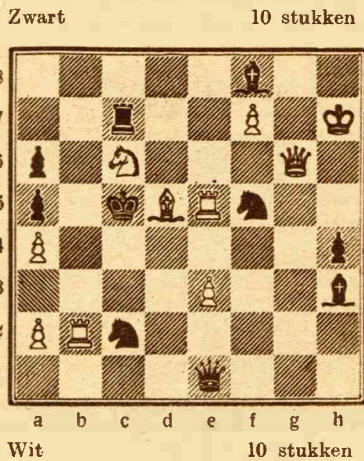
HPANDER & ZONEN

DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

ONZE MAGAZIJNEN ZIJN IN DE MAANDEN
JUNI, JULI EN AUGUSTUS ZATERDAGS OM
1 UUR GESLOTEN

Schaken.

PROBLEEM No. 29 (tweezet).
Elfde Wedstrijdprobleem.
Auteur: K. A. LARSEN.
1e prijs Ned. Ind. Schaakbond, 1924.

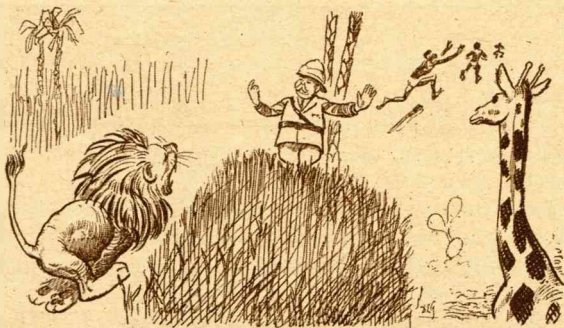

Oplossing probleem
No. 27: 1. Le6—c4.

A. de K. (De twee door U genoemde werken van Dr. Tarrasch zijn alleen in het Duitsch uitgegeven, bij van Goor Zonen te Gouda. Duitsche lading onder Hollandse vlag!)

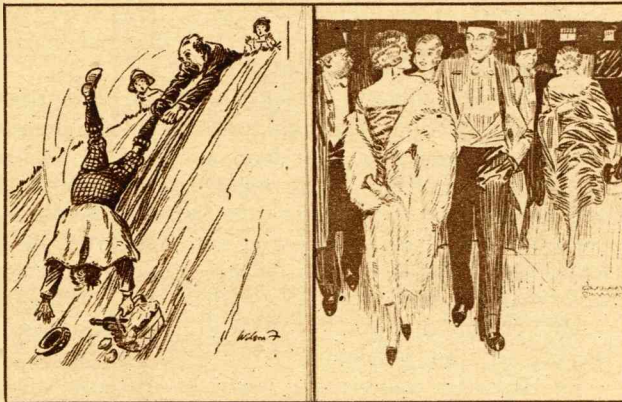
Over 14 dagen zal de eerste oplossingswedstrijd ten einde zijn. De bekendmaking van den uitslag moet dan echter nog ongeveer 6 weken worden opgeschort, daar we eerst moeten wachten op de buitenlandse

inzendingen. De deelnemers zullen dus een weinig geduld moeten hebben!
Correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn., Fr. Hendrikstr 37, Delft.

De macht der gewoonte

De gewezen politieagent tijdens zijn verblijf in de wildernis.

De man, die het been vasthoudt, angstig: „Pas op, Henri, de flesch valt eruit!”

„Is het waar, dat je verloofd bent met Dora?”
„Ja.”
„Maar je hebt altijd gezegd dat wij zouden trouwen?”
„Ja, maar niet met elkaar!”

Van ons Boekenplankje.

Shakespeare's Meesterwerken. — Deze uitgave in drie deelen, mooi geïllustreerd en uitmuntend vertaald door Dr. L. A. J. Burgersdijk, vormt voor de bibliotheek van ieder ontwikkeld mensch een onmisbaar *pièce de résistance*, waarnaar hij telkens wederom grijpen zal. — Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

Dr. Jos de Cock, Durf te Leven. — Een nuttig boekje vol wijze raadgevingen! Het zal voor velen in dezen zenuwslopenden tijd zeer welkom zijn. — 's-Gravenhage, F. Luyten.

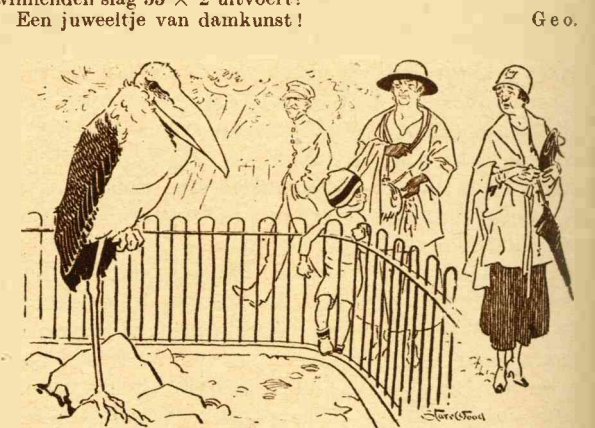
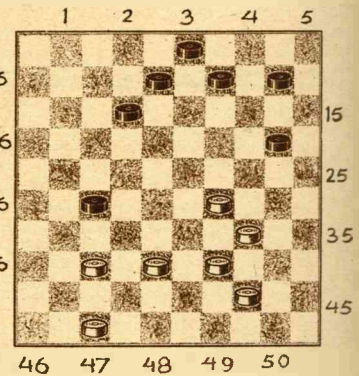
Joh. Vorrink, Levens en verhalen uit de Nederlandsche Letteren. Eerste deel. Van Bernlef tot Van Haren. — De schrijver heeft met dit werk de bedoeling gehad de Nederlandsche schrijvers en hun werken te doen benaderen uit hun leven en een verhalende omschrijving van hun werk. En hij is hierin volkomen geslaagd, zoodat door het bestudeeren van dit boek de liefde voor onze Letteren zeker zal worden opgewekt en een beter begrip ervan het gevolg zal zijn. — 's-Gravenhage, N.V. Joh. IJkema's Uitg. Mij.

Jo de Wit, Open Zee. — Met dezen bundel novellen doet de talentvolle schrijfster Jo de Wit zich kennen als een auteur van ongewone kwaliteit. De litteraire fijnproever zal dit boek als een kostbaar bezit waardeeren. — Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

Dammen.

Een bloemlezing uit het internationale damleven.
Dr. M. J. BELINFANTE, Amsterdam.
No. 53.

Het diagram geeft één der twee mooiste, meest economische Turksche slagen weer, die er ooit zijn vervaardigd! No. 53 is eene bewerking van den „Coup ture” van den eminenten probleem-componist Dr. Belinfante. Den tweeden meest economischen Turkschen Slag plaatsen we de volgende week. In dit pracht-probleempje wint wit door het volgende magnifieke spel. Wit 37—32!, zwart 27—31 (wel gedw. om schijfverlies te voorkomen). Wit 47—41!!, zwart verlokkenende tot schijfwinst door 31—37. Wit speelt daarna echter 32—28!, zwart 37 × 46; wit 39—33!, zwart 46 × 19 of 14 gedwongen; en nu wit 29—23!!, de Turksche slag. Zwart moet nu vier schijven nemen over 23, 28, 44 en 34 en op 29 halt houden, waarna wit den winnenden slag 33 × 2 uitvoert!

„Waarom staat-ie op één poot, tante?”
„Omdat hij zou vallen als-ie zijn anderen poot ook optrok.”

VOOR DE JEUGD

CURSUS IN PAPIERVOUWEN.

III.

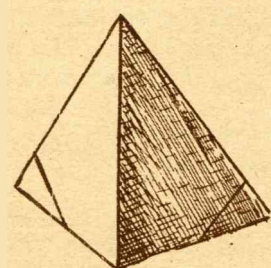

Fig. 1.

gaan: We maken eerst een soldatenmuts, dat is eenvoudig, nietwaar? Op de in Fig. 2 afgebeelde muts ziet ge twee

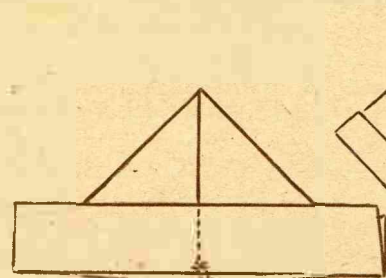

Fig. 2.

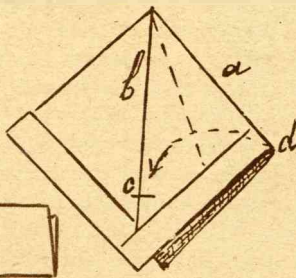

Fig. 3.

kruisjes. Welnu, bij de twee kruisjes trekken we de muts van elkaar, waardoor we een model krijgen als in Fig. 3. Nu goed opgelet! De zijde waar de letter *a* staat wordt omgevouwen, zoodat dit op de middelste lijn *b* komt te liggen (zie Figg. 3 en 4). Nu geeft men met een potloodstreepje aan waar hoek *d* komt te liggen. Heeft men dit streepje gezet (zie *c* op Fig. 3), dan legt men het papier weer glad en teekent van *c* naar *d* een lijn (zie Fig. 5). Langs deze lijn wordt nu het papier naar binnen gevouwen, zooals men op Fig. 6 ziet aangegeven. Vervolgens wordt eveneens een lijn getrokken van *c* naar *e* en ook dit onderste gedeelte omgevouwen (zie Fig. 7). Daarna keeren we het geheel om en doen

met de dan bovenliggende helft precies hetzelfde waarna de pyramide (Fig. 1) gereed is.

Van deze pyramide is nu zonder veel moeite een tent te maken, zooals door de soldaten in het kamp gebruikt

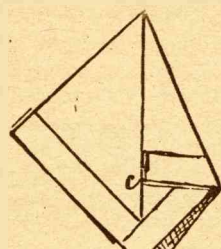

Fig. 4.

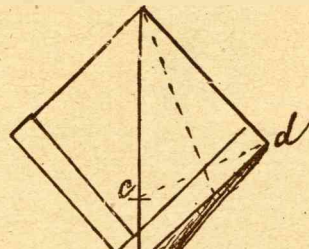

Fig. 5.

wordt. Onze jongens kunnen daar hun tinnen of houten soldaten in legeren. Om de pyramide in een legertent te veranderen, behoeven we niet anders te doen, dan in één der vier zijden, in het midden onderaan, met de schaar een knip te geven (zie Fig. 8) en dan de kanten schuin naar buiten open te vouwen (Fig. 9).

MARIE EN WILLY.

„Wat ben je toch dwaas, Willy,” zei Marie lachend. „Het is veel prettiger om de golfjes over je heen te voelen gaan dan daar op het strand te blijven spelen, en ik zou ook buitendien geen lafaard willen zijn.”

Willy zei niets, maar de tranen schoten haar in de oogen. Van haar prille jeugd af had zij een onoverwinnelijke angst voor de zee gehad en niets kon er haar toe bewegen met de andere kinderen te baden.

„De zee is zoo kalm,” zei Marietje. „Kom, Willy, probeer het eens. Ik zal wel voor je zorgen.”

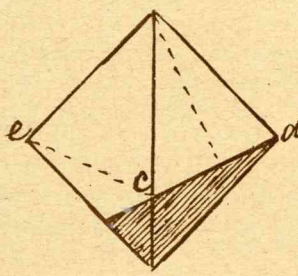

Fig. 6.

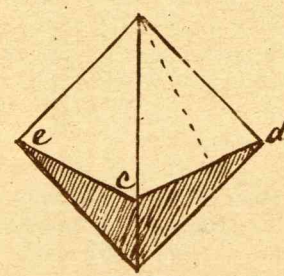

Fig. 7.

„Neen,” antwoordde Willy. „Het kan mij niet schelen, of je mij laf vindt. Het is mijn schuld niet.”

„Nu, als je niet komen wilt, ga ik met de anderen spelen,” en Marietje sprong naar haar vriendinnetjes toe. die bezig waren met een bootje te spelen.

Willy keek er vol aandacht naar. „Ik zou willen, dat ik niet zoo bang was, maar de zee is zoo verschrikkelijk groot. En toch wil ik niet laf zijn.”

Zij nam een kloek besluit en ijlde naar een hut en huurde er een badpakje.

„Het zal mij wel passen,” dacht zij, „maar ik ben zoo bang.”

Toen dacht zij aan wat Marietje gezegd had.

„Ik wil niet laf zijn,” herhaalde zij en begon haar jurk uit te trekken. Het was moeilijk om zonder juf's hulp de knoopjes los te maken, maar eindelijk had Willy haar badpakje aan.

Zij rende naar de zee met een kloppend hartje.

„Ik ben niet laf,” zei zij en stapte met één voet in het water; maar het water was koud en snel trok zij den voet terug.

De andere kinderen speelden op eenigen afstand en letten niet op haar.

„Ik moet verder gaan,” zei zij moedig en met gesloten oogen ging zij voort. Een golfje klotste tegen haar aan en zij sprong er over. Zij ging met horten en stooten

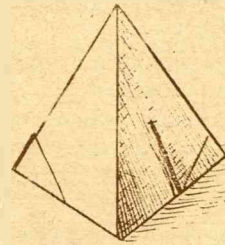

Fig. 8.

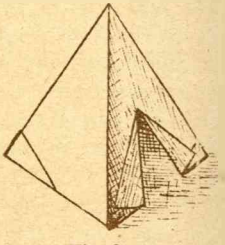

Fig. 9.

verder, beefde erg, maar besloot toch haar vriendinnetjes op te zoeken.

„Marietje,” riep zij. „Kijk eens, daar kom ik.”

„Nu ben je dapper,” zei Marietje. „Ik kom bij je.”

Maar Willy wou graag gauw bij Marietje zijn en plaste door het water, dat nu tot haar middel reikte. Opeens voelde zij geen zand meer onder haar voeten. Met een gillette verdween zij onder water en probeerde vergeefs zich staande te houden.

Maar Karel, Marie's broer, had het gezien en was in een paar seconden bij haar en bracht haar naar het strand. Willy was eerst erg verschrikt, maar herstelde zich spoedig.

En zoo overwon Willy haar angst. Zij leerde zwemmen en doet dit nu bijna evengoed als Marietje.

OOM TOM